

ÖĞRETMENLERİN POLİTİK BECERİLERİ ve ÖZNEL İYİ OLUŞLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

POLITICAL SKILLS OF TEACHERS and RELATIONSHIP BETWEEN SUBJECTIVE WELL-BEING

Tuğba ZENGİN¹ Erkan TABANCALI², Mithat KORUMAZ³

ÖZ: Bu çalışmada öğretmenlerin politik becerilerin öznel iyi oluşlarına etkisi incelenmiştir. Araştırmaya 2020-2021 eğitim öğretim yılında İstanbul ili Kadıköy ilçesinde çalışan 361 öğretmen katılmıştır. Araştırma verileri Politik Beceri Envanteri ve Öznel İyi Oluş Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Veriler; Aritmetik Ortalama, Pearson Korelasyon Analizi, Basit Regresyon Analizi ve Çoklu Regresyon Analizi kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmada öğretmenlerin politik becerilerinin orta düzeyde, öznel iyi oluşlarının yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerin politik becerileri ve öznel iyi oluşları arasında anlamlı düzeyde ilişki olduğu belirlenmiştir. Buna ek olarak öğretmenlerin politik becerilerinin öznel iyi oluşlarının yordayıcısı olduğu saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: Politik beceri, öznel iyi oluş, öğretmen.

ABSTRACT: In this study, the effect of political skills on teachers' subjective well-being was examined. 361 teachers working in public schools in Istanbul Kadıköy participated in the study in 2020-2021 academic year. Research data were collected using the Political Skills Inventory and the Subjective Well-Being Scale. Data were analyzed using Arithmetic Mean, Pearson Correlation Analysis, Simple Regression Analysis and Multiple Regression Analysis. In the study, it was determined that the political skills of the teachers were at medium level and their subjective well-being was at high level. In addition, it was determined that there is a significant relationship between teachers' political skills and subjective well-being. In addition, it was determined that teachers' political skills are predictors of their subjective well-being.

Keywords: Political skills, subjective well-being, teacher

Bu makaleye atf vermek için:

Zengin, T., Tabancalı, E. ve Korkmaz, M. (2022). Öğretmenlerin politik becerileri ve öznel iyi oluşları arasındaki ilişki, *Trakya Eğitim Dergisi*, 12(3), 1267-1288

Cite this article as:

Zengin, T., Tabancalı, E. ve Korkmaz, M. (2022). Political skills of teachers and relationship between subjective well-being. *Trakya Journal of Education*, 12(3), 1267-1288

¹ Öğretmen, Meb, Maltepe Kadir Has Bilim ve Sanat Merkezi, İstanbul, Turkey, tugbazengin2411@gmail.com, 0000-0003-4009-7786

² Doç. Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İstanbul, Turkey, tabancali@gmail.com, 0000-0001-7536-2696

³ Dr., Yıldız Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İstanbul, Turkey, mithatkorumaz@gmail.com, 0000-0003-1800-7633

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Individuals in different roles such as students, teachers, administrators and parents observe modern educational institutions. The behavior of these individuals is based on complex relationships. Teachers' behaviors and roles are important for education to be effective (Gordon, 2010). Schools are of critical importance for the individual and society. Academic competencies of teachers may not be enough to realize these missions of schools. In this case, teachers' communication skills, social relationships and emotional states may be effective.

In recent years, quality characteristics of schools have been considered. For this reason, the concept of quality education in schools is discussed. As a result, new skills are expected from teachers. One of these new skills is political skills (Ozdemir & Goren, 2015). Political skills enable teachers to gain power in the communication process (Stewart, 1972 cited in Konay, 2019). This power enables individuals to convince each other within the organization (Pfeffer, 1981). In addition, there are many reasons for individuals' political abilities. Individuals behave politically for reasons such as rising to an advantageous position in the workplace, getting rewarded for effort, and achieving success (Robbins & Judge, 2013). The political behavior of teachers and administrators in schools has been associated with the concept of micro-politics. School organizations are like political arenas built on complex power relations (Budak, 2019). Teachers' behavior to use and develop their political skills is a natural consequence of this. Studies showed that teachers exhibit political behavior in schools (Aslan et al., 2019; Aslan & Pektaş, 2017; Bozkurt & Ozgenel, 2020).

Another factor affecting the quality of education may be the positive organizational climate (Kurt & Calik, 2010). In order to create a positive psychological climate in the school, teachers must feel happy and love their job. Studies on the effects of happiness have been done. In these studies, the concept of happiness has been defined as "being satisfied with one's own life and oneself" and scientists have explained this concept as "subjective well-being" (Diener, 2000). High subjective well-being levels of teachers affect students' academic success positively (Cohen, 2006). Additionally, happy teachers affect the creation of a healthy school climate (Yakut & Yakut, 2018). Accordingly, teachers' political skills and subjective well-being are very important for the high quality of education.

Political skills can enable individuals to communicate effectively. Accordingly, these skills can increase the happiness of individuals.

The following questions were sought in the study:

1. What are the political skills of teachers?
2. What are teachers' subjective well-being levels?
3. Is there a significant relationship between teachers' political skills and subjective well-being?
4. Do teachers' political skills predict their subjective well-being?

Method

The research was conducted with the correlational design, which is one of the quantitative research approaches. The variables in this study are teachers' political skills and subjective well-being. It was aimed to determine the relationship between these variables. Accordingly, the relationship between teachers' political skills and subjective well-being was tried to be determined. The universe of the research consists of 3219 teachers working in public schools in Kadıkoy district of Istanbul province. Cluster sampling, one of the random sampling methods, was used in the study. The sample consists of 39 schools located in Kadıkoy district. Accordingly, 361 teachers working in these schools participated in the study.

Political Skills Inventory and Subjective Well-being Scale were used as data collection tools in the study. Political Skills Inventory Ferris et al. (2005) and adapted to Turkish by Ozdemir and Goren (2016). Subjective Well-Being Scale was developed by Renshaw, Long and Cook (2015) and adapted into Turkish by Ergun and Nartgun (2017). It was examined with the coefficients of skewness and kurtosis in the research. "Arithmetic Average" was used to determine the level of teachers' political skills and subjective well-being. "Pearson Correlation Coefficient" and effects, "Simple Linear Regression" and "Multiple Linear Regression" were used to determine relationships between variables.

Results

The findings of the research are as follows: The general political skill levels of the teachers are medium level. According to Blase (1991), teachers use some political behaviors to be stronger at school. According to Brosky (2011), teachers are skilled in using influence tactics and political skills. There are several reasons teachers resort to using political skills.

According to Ozcan (2014), parents' financial aid to the school causes some negative requests of parents. These requests are requests such as giving a high grade to the student, changing the class, choosing a desk mate. It is thought that teachers use their political skills to manage this process effectively. In addition, teachers have expectations from the school administration such as course schedules, determination of the day and place of duty (Ozcan, 2014). It is thought that teachers use their political skills to persuade the principal about these expectations within the school. According to Karaca (2018), the aim of teachers to use their political skills is to reach their individual goals, manage stress situations and provide self-control, and create a peaceful organizational climate. Accordingly, using the political skills of teachers can positively affect the educational quality at school.

Teachers' general subjective well-being levels are high. These results; It is compatible with the results of the research conducted by Durmaz (2020). In the literature, there is limited research on teachers' subjective well-being levels. The high level of subjective well-being of teachers may have various personal, organizational and professional reasons. The fact that the teaching profession has job security, has personal rights such as retirement and social security, and having more days off may increase subjective well-being. According to Argyle (2001), being able to spare time for rest, relaxation and recreational activities increases the subjective well-being of individuals. Conversely, individuals with high income may be unhappy. This may be because these individuals work more and have fewer vacations (Hefferon & Boniwell, 2018). Accordingly, it improves the living conditions of high income, but it cannot always make individuals happy (Kahneman & Deaton, 2010).

There is a positive and significant relationship between teachers' political skills and their subjective well-being. No other research has been conducted in the literature to directly determine the relationship between teachers' political skills and subjective well-being. However, there are studies that examine the relationships between a variety of personal and social skills, similar to political skills, and a sense of happiness. In the study conducted by Bozkurt (2019), there is a significant relationship between school happiness and teachers' political skills. In the study conducted by Sumer (2020), teachers' emotional intelligence levels affect their political skills positively. Emotional intelligence is defined as the ability to create a sense of subjective well-being and happiness (Bar-On, 2010).

Within the scope of the research, it was determined that the political skills of teachers predicted their subjective well-being. Appearing sincere is the political skill that predicts subjective well-being with the highest effect. This situation can be explained by the "impression management" attitude of the teachers. Impression management is an effort to increase the power of the individual in the work environment, facilitate social interaction, and control individuals' impressions in the workplace (Demir, 2002). One of the characteristics of watch management is sincere behavior (Dogan & Kilic, 2009). According to Demir (2003), teachers care that the people around them have a positive view of themselves. For this reason, he behaves his own behavior according to the situation (Demir, 2003). It has been determined that interpersonal influence and networking skill, which is one of the sub-dimensions of political skills, predicts subjective well-being. Interpersonal influence and networking skill, which is the sub-dimension of political skills, is similar to "social support". There is a relationship between social support and subjective well-being.

Social support is defined as seeing oneself as a member of the organization they are in, establishing healthy relationships and receiving support (Lepore et al., 1991). In the study conducted by Ozturk (2015), teachers' perceptions of social support predicted subjective well-being. Accordingly, this result of his research reveals that it is similar to similar research results.

As a result, it can be said that there are significant relationships between teachers' political skills and subjective well-being. Accordingly, teachers use their political skills to ensure effective and balanced communication in their relationships with students, teachers, parents and administrators, and this situation affects teachers' subjective well-being. The use of political skills in in-school communication and teachers' happiness education can increase the quality of teaching.

GİRİŞ

İnsanoğlu toplum içinde başka insanlarla etkileşimde bulunarak ve sosyal ilişkiler kurarak doğal ve sadece kendini düşünen bir varlık durumundan özgeci, toplumsal ve öğrenmeye dayalı bir varlık hâline dönüşmüştür. Eğitim, çok eski çağlardan itibaren insanların hayatta kalabilmesi için sosyal yaşamın zorunlu bir parçası olmuştur (Adıgüzel, 1979). Toplumsal bakış açısına göre başlangıçta doğa ile mücadele etmek ve yaşamda kalabilmek amacıyla öğrenilen bilgiler ve kazanılan beceriler zaman içerisinde toplumlar kültürel birikimlerin temelini oluşturmuştur (Sönmez & Günay, 2013). Özellikle sanayi devrimi sonrasında modern toplumun inşası sürecinde toplumsal kültürü korumak ve sonraki nesillere aktarmak için bireylere amaçlı, planlı ve düzenli eğitim verme gayesi kitlesel eğitimin sürdürüldüğü okul adı verilen kurumları doğurmuştur. Bu bağlamda okullar, insanların yeni hayata uyum sağlayabilecek becerileri kazandıran, toplumun beklenti ve ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirme görevini üstlenen kurumlar olarak varlığını sürdürmüştür (Özdemir, 2012). Modern eğitim kurumlarını öğrenci, öğretmen, yönetici ve veli gibi farklı rollerdeki bireylerin oluşturduğu karmaşık davranış örüntülerine sahip örgütler olarak tanımlamak mümkündür. Dolayısıyla eğitim örgütlerinde eğitim öğretim etkinliği için en önemli rolü öğretmenlerin üstlendiği düşünülmektedir (Gordon, 2010). Birey ve toplum açısından kritik öneme sahip olan okulların misyonlarını yerine getirebilmesi ve etkili olabilmesi için öğretmenlerin akademik yeterliliklerinin yanında insanlarla olan iletişim becerilerinin, sosyal ilişkilerinin ve örgüt içerisindeki duygu durumlarının etkili olduğunu da söylemek mümkündür.

Son yıllarda okullardan beklenen çıktının niceliksel özelliklerinden çok kaliteli olması gerektiği düşünülmektedir. Dolayısıyla okullarda nitelikli ve etkili eğitim kavramının çokça araştırıldığı günümüzde öğretmenden beklenen birtakım yeni beceriler söz konusudur. Bu yeni becerilerden biri 'politik beceriler' olarak ifade edilmektedir (Özdemir & Gören, 2015). Bu bağlamda değerlendirildiğinde, politik becerilerin temelini çalışanların etkili olmak için güç kazanma ya da gücü kullanma çabaları oluşturmaktadır (Stewart, 1972'den akt. Konay, 2019). Burada bahsi geçen güç, örgüt içinde bireylerin yaşadıkları kararsızlık veya anlaşmazlık durumlarında birbirlerini ikna etmek ve etkilemek amaçlı kullandıkları politikalar olarak ifade edilmektedir (Pfeffer, 1981). Çalışanların politik davranış sergilemeleri alan yazında birçok neden ile ilişkilendirilmiştir. Bireyler içinde çalıştıkları kurumda avantajlı konuma yükselmek, gösterdikleri çabanın ve yaptıkları yatırımın karşılığını almak, başarı elde etmek gibi sebeplerde politik davranışlar sergilemektedir (Robbins & Judge, 2013). Eğitim kurumlarında bireylerin politik davranışları mikro-politika kavramı ile ilişkilendirilmiştir. Okul örgütleri karmaşık güç ilişkileri üzerine kurulan politik arenalara benzetilmiştir (Budak, 2019). Öğretmenlerin politik becerilerini kullanma ve geliştirme eğilimlerinin bu durumun doğal bir sonucu olduğu düşünülmektedir. Yapılan araştırmalar okullarda öğretmenlerin aktif bir biçimde politik davranışlar sergilediklerini göstermektedir (Aslan & Pektaş, 2017; Aslan vd., 2019; Bozkurt & Özgenel, 2020).

Eğitim örgütlerinde sunulan eğitim hizmetinin niteliğini etkileyen bir diğer faktörün de olumlu örgüt iklimi olduğunun söylemek mümkündür (Kurt & Çalık, 2010). Kurum içerisinde olumlu psikolojik iklimin oluşmasında öğretmenlerin kurumdan memnun olması ve mutlu hissetmesi, işini sevmesi, kendisine ve mesleğine dair olumlu duygular beslemesinin etkili olduğu düşünülmektedir. Mutluluğun etkileri ile ilgili yapılan araştırmalarda mutluluk kavramı kişinin kendisinden ve hayatından memnun olması olarak ifade edilmiş ve bilim insanları tarafından "özel iyi oluş" ifadesi ile kavramsal hale getirilmiştir (Diener, 2000). Okullarda öğretmenlerin özel iyi oluş düzeylerinin yüksek olmasının öğrencilerin akademik başarısını olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir (Cohen, 2006). Öğretmenlerin psikolojik açıdan iyi hissetmelerinin eğitim öğretim amaçlarına ulaşılması için uygun olan sağlıklı bir okul iklimi yaratmada etkili bir faktör olduğu ortaya konmuştur (Yakut & Yakut, 2018). Öğretmenlerin özel iyi oluşlarını belirleyen unsurların başında okulun örgütsel özelliklerinin bulunmakla beraber öğretmenlerin bireysel özellikleri de bu durumu etkilemektedir (Ergün & Nartgün, 2017). Öğretmenlerin okulun örgütsel özelliklerinin bir parçası olarak politik becerilere sahip olma ve bu becerileri kullanma durumlarının kendi özel iyi oluşlarını etkileyip etkilemediği oldukça önemli bir durumdur.

Alan yazında öğretmenlerin politik becerileri ile ilgili olarak yapılan araştırmalarda politik beceriler; problem çözme becerileri (Bozkurt & Özgenel, 2020), iletişim becerileri (Karaca, 2018),

çatışma yönetim stratejileri (Doğan, 2019), okul kültürü (Alev, 2019), okul mutluluğu (Bozkurt, 2019) gibi çeşitli örgütsel unsurlar ve öğretmen liderliği (Aslan & Çalık, 2019), tükenmişlik (Yıldıztaşı, 2017), proaktif kişilik (Akçakanat & Uzunbacak, 2017), duygusal zekâ (Sümer & Ballı, 2020), akademik iyimserlik (Bostancı, & Kurt, 2018) gibi çeşitli bireysel ve psikolojik özellikler ile ilişkilendirilerek araştırılmıştır. Öğretmenlerin öznel iyi oluşları ile ilgili yapılan araştırmalarda bu değişken; yaşam amaçları ve sosyal destek (Öztürk, 2015), pozitif psikoloji (İlgaz 2018), kariyer uyumluluğu, duygusal zeka (Erdil, 2018), işle bütünleşme (Baş Atik, 2018), değişim eğilimleri (Cop, 2020), özyeterlilik inançları ve psikolojik ihtiyaçları (Uzakgiden, 2019), mesleki tükenmişlik (Dinç, 2018) gibi bireysel ve psikolojik özellikler ile okul güvenliği (Sürücü vd., 2018) ve okul iklimi (Aydoğan, 2019) gibi kurumsal özellikler ile ilişkilendirilerek araştırılmıştır. Bu araştırma yapılan araştırmalardan farklı olarak öğretmenlerin politik becerilerinin öznel iyi oluşla ilişkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Öznel iyi oluş düzeyleri yüksek olan bireylerin toplumsal mutluluk açısından önemi göz önüne alındığında toplumsal hayata insan yetiştiren öğretmenlerin mutlu bireyler olarak görev yapmasının etkisi ortaya çıkmaktadır. Politik becerilerin, bireylerin sosyal ilişkilerini düzenleyen ve örgütte daha güçlü, etkili, dolayısıyla mutlu hissetmesini sağlayan beceriler olarak öznel iyi oluş ile ilişkisini belirlemek araştırmanın önemini oluşturmaktadır. Bu araştırmanın kendilerini değerlendirmek ve geliştirmek isteyen öğretmenler, kurumlarda öğretmenlerin örgüte dair duygu ve düşüncelerini etkileyen örgütsel özelliklerin belirlenmesinde etkili rol oynadığı düşünülen okul yöneticileri, nitelikli ve etkili eğitim öğretimde öğretmen unsurunun geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapan eğitim yetkilileri için faydalı olacağı düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğretmenlerin politik becerileri ne düzeydedir?
2. Öğretmenlerin öznel iyi oluşları ne düzeydedir?
3. Öğretmenlerin politik becerileri ve öznel iyi oluşları arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
4. Öğretmenlerin politik becerileri öznel iyi oluşlarını yordamakta mıdır?

Politik Beceri

Birbirinden farklı karakter özelliğine sahip bireylerin çeşitli rollerle bir araya gelmesi ile oluşan örgütlerde; kurulan sosyal ilişkilerde, iletişim ve etkileşim süreçlerinde sahip olunan birtakım kişisel becerilerin örgütsel açıdan etkili olduğu düşünülmektedir. Klasik örgüt kuramında hâkim olan geleneksel bürokrasi yapısında yukarı doğru bilgi akışı, aşağı doğru ise emir akışının gerçekleştiği bir iş bölümü bulunmaktadır. Bu bağlamda iletişim resmi komuta zincirine bağlı olmakta, çalışanlar sadece görevlerini ve sorumluluklarını yerine getirmeye odaklanmaktadır. Ancak günümüzde örgütlerde yaşanan değişim, modern örgüt kuramını ortaya koymuştur. Buna göre iş ve iş nitelikleri yeniden tanımlanmış; iş tanımında çalışanların görev performansının yanında kişilerarası ilişkileri başarılı bir şekilde yöneten bağlamsal performansın önemi vurgulanmıştır. Buna göre karşılıklı yardımlaşma, işbirliği, tartışma, pazarlık yapma, anlaşma, birleşme, ittifak gibi çok çeşitli karmaşık iletişim süreçlerinin gerçekleştiği yeni örgütler politik birer arenaya dönüşmüştür. Bu bağlamda çalışanların işlerini yaparken dinamik ve akışkan rollerle başa çıkmayı, karmaşık durumlara adapte olmayı gerektiren becerilere sahip olması gerektiği ortaya konmuş ve bu yaklaşım politik yetinin başarı için gerekli bir yetkinlik olarak tanımlanmasına ve örgütsel politikanın doğuşuna zemin hazırlamıştır (Ferris vd., 2010).

Modern örgütler, politikanın yoğun yapıldığı sosyal ortamlar olarak ifade edilmektedir (Sargut, 2015). Bacharach ve Lawler (1980) örgütsel politikayı güç ile ilişkilendirerek açıklamış; politik davranışın örgüt içinde gücü artırıcı etkisi olduğunu, gücün ise örgütsel politikanın uygulanmasını kolaylaştırdığını ifade etmiştir (Lundberg, 1981). Takip eden yıllarda örgütsel politika, kişisel düzeyde çalışanların davranışları; grup düzeyinde alt grupların fikir birliği ile hareket ettikleri davranışları, makro düzeyde ise örgütün bütünü düzeyindeki genel tutumlar ile açıklanmaya çalışılmış, en öz ifade ile bireysel ya da örgütsel stratejilerin korunması için güç kullanılması olarak ifade edilmiştir (Drory & Romm, 1990). Politik becerilere ilişkin yapılmış olan tanımların ve kavramsallaştırmanın zaman içerisinde örgütsel politika alanından örgüt içinde bireysel politik davranışa doğru yöneldiğini söylemek mümkündür. Bu bağlamda incelendiğinde politik davranış kavramı, Pfeffer (1981) tarafından tanımlanmış, bireylerin örgüt içinde güç kazanmak, sahip olduğu gücü ve statüyü korumak ya da daha güçlü olmak amacıyla kullandığı davranış örüntüleri olarak ifade etmiştir (akt. Meisler & Vigoda Gadot,

2014). Mintzberg (1983) politik davranışı, örgüt içinde otorite kazanmak ya da otoriteye direnmek, gücü korumak, kontrolü elinde tutmak gibi amaçlarla yöneticiler ya da çalışanlar tarafından girilen taktiksel oyunlar olarak ifade etmiştir. Mintzberg'e göre (1983) örgütte bireyin politik davranış ortaya koyabilmesini sağlayan motivasyonlar niyet ve politik becerilerdir. Benzer şekilde Perrewo ve Nelson'a (2004) göre bireylerin politik davranışlar gösterebilmeleri için birtakım becerilere sahip olmaları gerekmekte olup bu beceriler; bireyin örgüt içindeki diğer insanları analiz edebilme, bu yeteneğini kişisel ve örgütsel amaçlara ulaşmak amacı ile kullanabilme becerileri olarak ifade edilen politik beceriler olarak açıklanmıştır. Ferris ve arkadaşları (2010) politik becerileri yeni örgüt yapısı içinde çalışanların etkili iletişim kurabilme, sosyal ilişkilerini akıllıca yönetebilme, insanları etkileme ve ikna yetisi olarak ifade etmiştir.

Ferris ve arkadaşları göre politik becerileri bilişsel, duyuşsal, davranışsal ve sosyal yönleri içeren bütünsel yetenekler olup bu yetenekler dört ana boyut kapsamında açıklanmıştır (Ferris vd., 2005). Bu boyutlar, sosyal zekâ, kişiler arası etki, ilişki ağı kurabilme ve samimi görünmedir. Sosyal zekâ, bireyin diğer insanlara anlaşılabilir, onlarla iş birliği yapabilme yeteneği olarak ifade edilmektedir (Albrecht, 2006). Diğer insanları tanıma konusunda sezgileri güçlü olan bu kişiler, farklı durumlara nasıl adapte olmaları gerektiği konusunda yeteneklidir (Blass & Ferris, 2007). Kişiler arası etki, bireyin diğer insanlar üzerinde güçlü bir etki bırakmasıdır. Bu etkiye sahip bireyler arkadaşlık kurma ve bağlantılar oluşturma konusunda yeteneklidir (Perrewevd., 2000). Bu etki bireyin diğer insanları çeşitli davranışlar göstermeleri için ikna etmesine yardımcı olmaktadır (Blass & Ferris, 2007). İlişki ağı kurabilme, amaca yönelik olarak örgüt içinden ya da örgütün çevresinden kişi ve kaynaklara ulaşabilme, bu kişi ve kaynakların ihtiyaçlarını anlayabilme kabiliyeti olarak açıklanmaktadır (Reffo & Wark, 2014; Treadway vd., 2010). Aynı zamanda ilişki ağı örgüt içerisinde bireyin otoritesini ve gücünü nasıl kullanacağı, astlarının bireysel performanslarını nasıl yönlendireceği ile alakalıdır (Hill, 2017). Samimi görünme, bireyin iletişim kurduğu insanlar tarafından güvenilir biri olarak algılanmasıdır (Blass & Ferris, 2007). Güvenilir olmak, davranışlarda tutarlı ve şeffaf olmayı, diğer insanları önemsemeyi ve başkalarının yararını gözetmeyi kapsamaktadır (Reffo & Wark, 2014). Bu araştırmada politik beceriler bu dört boyut bağlamında ele alınmıştır.

Politik becerisi yüksek olan kişiler, çevresindeki insanlarda güven yarattığı için onların desteğini alabilmekte, insanları yönetebilmekte ve karşılaştıkları yeni durumlara hızlı adapte olabilmektedir (Ferris vd., 2005). Cingöz'e (2013) göre politik becerileri yüksek bireyler hem kendi özelliklerini hem de diğer insanların özelliklerini analiz edebilme yetisine sahiptir. Bununla beraber bu kişiler dijital yolla ya da yazılı ve sözlü mesajlar aracılığıyla iletişim kurmanın farklı yöntemlerini de kullanarak insanları etkilemenin farklı yollarını kullanma konusunda başarılıdır (Ferris vd., 2000).

Politik modeller, modern eğitim yönetimi modelleri arasındadır. Örgüt içerisinde karar verme sürecini bir pazarlık sürecine benzeten bu modele göre okullarda çalışanlar kendi çıkarları için politik birtakım davranışlarda bulunmaktadır (Sarpkaya & Altun, 2017). Eğitim kurumlarında öğretmenler ve yöneticiler okulun politik aktörleri konumundadır. Okul çalışanlarının politik becerilere sahip olma düzeylerinin bireysel ve örgütsel amaçlara ulaşmaya hizmet etme konusunda etkili olduğu düşünülmektedir (Özdemir, 2018). Buna ek olarak okula dış çevreden gelebilecek etkilerin ve baskıların olumsuz yönlerini azaltmak için politik beceriler kullanılabilir (Sarpkaya & Altun, 2017). Karaca'ya (2018) göre politik becerisi yüksek olan öğretmenler iletişim kurma konusunda daha başarılıdır. Doğan'a (2019) göre politik becerilerin alt boyutlarından samimi görünme; çatışma yönetim stratejilerinden bütünleştirme ve uzlaşmanın yordayıcısı olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda politik beceriye sahip öğretmenlerin sosyal iletişimlerinin daha güçlü olduğu, tartışmaları sağlıklı yönettiği ve okulun örgütsel iklimini olumlu yönde etkilediği düşünülebilir. Brosky (2011) öğretmenler okullarda mikro politikanın etkileri ve gücü olduğunu ifade ettiklerini aktarmıştır. Buna göre okullarda bireysel ve örgütsel amaçlara ulaşmak resmi ve gayri resmi gücün öğretmenler tarafından kullanımı olarak ifade edilen mikro politikanın (Budak, 2019), okulda güven iklimi oluşturma, okul kültürünü anlama ve güçlendirme, olumsuzlara karşı güçlü olma gibi yararları bulunmaktadır (Brosky, 2011).

Öznel İyi Oluş

Mutluluk, insanın varoluşundan beri yaşamın anlamı ve yaşanmaya değer oluşu ile ilişkili bir duygu durumu olarak görülmüştür. Aristo'ya göre yaşamın anlamlı olması, insanın ulaşmak istediği mevki, zenginlik ya da eğitim gibi hedeflerini gerçekleştirebilmesine bağlıdır. Bu hedeflere ulaşmak insana güzel bir yaşam ve mutluluk getirir (Babür, 2015). Sümerlere ait mitolojik anlatılarda kişinin mutluluğa ve refaha ulaşması için istediği mertebeye çıkması, adını yaşatmasına bağlıdır (Kramer, 2001). Orhun Yazıtları'nda birçok kere tekrar eden bir sözcük olan kut; mutluluk, baht ve yaşam gücü manalarına gelmektedir (Turgunbayer, 2019). İslam düşünürü Farabi insanlığın en meşhur amacı olarak gördüğü mutluluğa insanın kendi gayreti ile ulaşabileceğini belirtmiştir (Treadway vd., 2010; Okat, 2006). Bu bağlamda mutluluğun kendiliğinden meydana gelen bir duygudan ziyade insanın varmak istediği noktaya gelmesi ve hedeflerini gerçekleştirmesiyle ulaşılan bir duygu düzeyi olduğunu söylemek mümkündür.

Mutluluk kavramı 1980'li yıllardan itibaren gelişim gösteren pozitif psikoloji araştırmalarında 'öznel iyi oluş' terimi olarak alan yazına girmiştir (Myers & Deiner 1995). Öznel iyi oluş kavramı farklı teoriler ile desteklenerek geliştirilmeye çalışılmıştır. Bu teorileri şu şekilde özetlemek mümkündür: Öznel iyi oluş; Ere Teorisi'ne göre bireylerin ihtiyaç ve arzularının karşılanmasına, Etkinlik Teorisi'ne göre bireyin amaca ulaşma sürecinde işin zorluğu ve yetenekleri arasındaki dengeye, Aşağıdan Yukarıya-Yukarıdan Aşağıya Teorisi'ne göre bireyin yaşam alanları, yaşam koşulları, olaylar ve kişilik özelliklerine, Mutluluğu Anlamlandırma Teorisi'ne göre kişinin yaşamını algılama ve yorumlama biçimine, Uyum Teorisi'ne göre bireyin yeni yaşadığı olaylara uyum sağlama durumuna, Çok Yönlü Uyuşmazlık Teorisi'ne göre bireyin kendi yaşamını diğer insanların yaşam standartları ile kıyaslamasına bağlı olarak gerçekleşebilmektedir (Diener, 1984; Kozma & Stones; 1980; Myers & Diener; 1995, Ümmet, 2020).

Öznel iyi oluş kavramı ile ilgili alan yazında çeşitli tanımlamalar mevcuttur: Öznel iyi oluş, kişinin kendi hayatından duyduğu memnuniyet ve doyum hali ile refah ve sevinç duygularını içeren bütünsel bir ruh hali (Lyubomirsky, 2007), bireyin yaşamını değerlendirdiğinde tatmin olmuş hissetmesi, genel olarak hayatına dair olumlu bir duygu durumunun olmasıdır (Diener, 2009; Myers & Diener 1995). Bu bağlamda öznel iyi oluş; yaşam doyumunu, olumlu duygusal bakış, olumsuz duygusal bakış olmak üzere üç unsuru barındırmaktadır. Olumlu duygusal bakış, güven duyma, ümit etme, heyecan duyma, mutlu hissetme, meraklı olma gibi ruh halleri, olumsuz duygusal bakış nefret etme, öfke duyma, suçluluk hissetme, pişmanlık duyma ve hüzünlü olma gibi ruh halleridir. Bireyin olumlu duygusal bakışının olumsuz duygusal bakışına göre daha yoğun olması, yaşam doyumunu arttırmakta ve bunun sonucu olarak bireyi öznel iyi oluşa ulaştırmaktadır (Myers & Deiner, 1995).

Araştırmacılara göre bireylerin öznel iyi oluş düzeyine ulaşması belirleyici kimi unsurlar bulunmaktadır. Bu unsurlar; bireyin hedeflerine yönelik eylemleri, kişiliği ve genetiğinden getirdiği özellikleri ve içinde bulunduğu yaşam koşullarıdır. Bireyin hedeflerine yönelik eylemleri; başarılı olma, toplumsal hayat içerisinde yer edinme, insanlarla iyi ilişkiler kurma, dini inancını yaşama gibi eylemlerdir (Lyubomirsky vd., 2005; Lyubomirsky vd., 2006; Carr, 2016; Hefferon & Boniwell, 2018). Kişilik ve genetikten gelen özellikler; kişinin doğuştan itibaren sahip olduğu beceriler ve karakter özellikleridir. Yaşam koşulları ise kişinin yaş, cinsiyet, eğitim durumu, ekonomik refah seviyesi gibi değişkenler ile ilgili durumudur. Bu unsurlar arasında bireyin öznel iyi oluşa ulaşmasını sağlayan en güçlü dinamik kişilik ve genetik özellikleridir (Diener & Diener, 1996; Lyubomirsky & Tucker, 1998). Kişinin hedeflerine yönelik olarak gerçekleştirdiği eylemler bunu takip etmektedir. Eryılmaz (2011) tarafından yapılan araştırmada olumlu gelecek beklentisi içinde olan bireylerde öznel iyi oluşun daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Yaşam koşullarının öznel iyi oluşa etkisi diğer iki unsura göre çok daha azdır (Lyubomirsky & Tucker, 1998; Lyubomirsky vd., 2005; Lyubomirsky vd., 2006).

Alan yazın incelendiğinde öznel iyi oluşun, bireylerin çeşitli psikolojik özellikleri ve kişilik özellikleri ile ilişkilerinin incelendiği görülmüştür. Yapılan araştırmalara göre öznel iyi oluşu yüksek olan bireylerde, kişinin kendine saygısı olarak ifade edilen benlik saygısı ve iyimserlik duygularının yüksek olduğu, dışadönük ve uyumlu bir kişilik geliştirdikleri, bu insanlarda çaba gösterme ve hedefe bağlanma davranışlarının, toplumsal saygı ihtiyacının daha fazla olduğu, ayrıca depresyon eğiliminin daha az görüldüğü belirlenmiştir (Alim, 2018; Deneve & Cooper, 1998; Doğan & Eryılmaz, 2013; Emmons, 1986; Eryılmaz & Atak, 2011; Wrosch vd., 2003; Tay & Diener, 2011). Öznel iyi oluşun düşük olmasının bireylerde çeşitli olumsuz etkileri olduğu tespit edilmiştir. Yapılan araştırmalar; öznel iyi oluşu düşük olan bireylerde mutluluk korkusu (Sarı & Çakır, 2015), kaygı ve stres (Öztürk & Siviş Çetinkaya, 2015) gibi olumsuz duyguların daha fazla gözlemlendiği ve bu insanların çaba gösterme

konusunda kararsızlık yaşadıklarını (Lucas & Diener, 2009) ve nevrotik davranışların (Küçükköse & Bedel, 2015) daha fazla görüldüğünü ortaya koymuştur.

Renshaw ve arkadaşlarına (2015) göre öğretmenlerde öznel iyi oluşun öğretim yeterliliği ve okul bağlılığı olmak üzere iki boyutu bulunmaktadır. Öğretim yeterliliği boyutu öğretmenin mesleğini etkili ve başarılı bir şekilde yerine getirdiğini düşünmesi ve kendini öğrencilere ve okula faydalı bir öğretmen olarak değerlendirebilmesi; okul bağlılığı boyutu öğretmenin kendini çalıştığı okula ait hissetmesi, kurumda kendi varlığını olduğu gibi ortaya koyabildiğini düşünmesi, diğer kişiler tarafından saygı gördüğünü hissetmesi ve onlarla iyi ilişkiler kurması olarak açıklanmaktadır. Bu araştırmada öznel iyi oluş bu iki boyut kapsamında incelenmiştir.

Öğretmenlik mesleği; stresli meslekler kategorisinde kabul edilmekte, tükenmişlik sendromu ve erken yıpranma gibi ruh sağlığı sorunlarına yol açtığı ileri sürülmektedir (Price vd., 2012). Araştırmaya göre öğretmenler, okulda yaşadıkları gerginliklerle başa çıkmak için sevdiği uğraşlarla ilgilenmek, sevdikleri ile vakit geçirmek ve insanlarla olumlu diyaloglar kurmayı tercih etmektedir (Engin & İpek, 2020). Bu bağlamda öğretmenlerin yüksek öznel iyi oluşa sahip olmalarının hem bireysel yaşamları hem de iş ortamındaki sorunlarla başa çıkma becerilerini güçlendireceği, bu durumun dolaylı olarak eğitim ve öğretimin niteliğini arttıracığı düşünülmektedir. Alan yazın incelendiğinde öğretmenlerin öznel iyi oluşları ile ilişkili bireysel özellikler ve örgütsel örüntüler olduğu tespit edilmiştir. Ilgaz'a (2018) göre eğitim kurumlarında pozitif psikoloji iklimi yaratarak öğretmenlerin öznel iyi oluşları güçlendirilebilir. Buna ek olarak öğretmenlerin kişisel amaçlara sahip olması, affetme ve minnettarlık duygularını içselleştirmesi, hayatlarını anlamlı bulmaları öznel iyi oluşlarını yükseltmektedir (Chan, 2009b; Chan, 2013; Öztürk, 2015). Tahm ve Heise (2019) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlere duygularını düzenleme, zaman yönetimi, keyif alma ve minnet duygusu, olumlu psikolojik müdahaleler hakkında eğitim verilmesinin öznel iyi oluş düzeylerini arttırdığı tespit edilmiştir. Bireysel etkileri incelendiğinde öznel iyi oluşun öğretmenlerde, değişime açık olma ve değişimin yararına inanma, özyeterlilik inancına sahip olma ve psikolojik doyum, duygusal güç ve duygusal zekâyı olumlu etkilediği tespit edilmiştir (Chan, 2009a; Cop, 2020; Erdil, 2018; Uzakgiden, 2019). Öznel iyi oluşun mesleki etkileri olarak öğretmenlerde işle bütünleşmeyi arttırdığı ve sınıf yönetim becerilerini olumlu etkilediği belirlenmiştir (Baş Atık, 2018; Durmaz, 2020).

Özetle; politik beceriler, bireyin sosyal ilişkilerini iyi yönetmesini, sosyal ortamlarda ikna edici ve etkileyici biri olarak algılanmasını sağlayan yetiler olarak bireyin kendi varlığı ya da yaşamı ilgili duygularını ve mutlu olup olmasını etkileyebilir. Bu bağlamda politik becerilerin bireyin öznel iyi oluşunu yükselten bir unsur olması söz konusudur. Benzer şekilde çalıştığı kurumda mutlu olmayı ve insanlarda güven uyandırmayı önemseyen bireylerin insanlarla etkili iletişim kurmak, etkileyici olmak ve uyuşmazlıkları yönetebilmek için politik becerilerden yararlanması söz konusu olabilir. Aşağıdan Yukarıya- Yukarıdan Aşağıya Teorisi'ne göre öznel iyi oluşta yukarıdan aşağıya faktörler bireyin içsel özellikleri, aşağıdan yukarıya faktörler ise dışsal olaylar ve etkilere (Diener, 2000). Bu bağlamda öznel iyi oluş dışsal ve içsel kaynaklı olup bireyin kişilik özellikleri, becerileri ve olayları algılayışı ile de ilgilidir (Diener, 1984). Politik beceriler ise bireyin sahip olduğu kişilik özellikleri arasında kabul edilebilir. Bu bağlamda politik beceriler öznel iyi oluş arasında ilişki olduğu düşünülmektedir. Araştırmalara göre bireylerin sosyal ilişkilerinde nasıl bir duruş sergilediği ve diğer insanlarla olan etkileşimleri öznel iyi oluşlarını etkilemektedir (Argyle & Lu, 1990; Lucas & Dyrenforth, 2006). Eğitim kurumlarında öğretmenlerin; meslektaşları, öğrencileri, velileri ve yöneticileri ile olan ilişkilerini sağlıklı ve dengeli bir biçimde yürütebilmesi için kullandığı kelimelerin, olaylara bakış açısının ve davranış şekillerinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda politik beceriler öğretmenin iş ortamı içerisinde diğer insanları etkileyebilmesine, ikna edebilmesine yardımcı olan ve diğer insanlar tarafından saygıdeğer biri olarak algılanmasına zemin hazırlayan yetiler olarak görülebilir. Öğretmenlerin okullarında etkili sosyal ilişkiler kurması ve çalışma ortamlarında saygı görmesine temel olan politik becerilerinin öznel iyi oluş düzeylerini yükseltmesi, öznel iyi oluşu yüksek olan öğretmenlerin politik becerilerden daha fazla yararlanması beklenmektedir. Politik becerileri ve öznel iyi oluşları yüksek öğretmenlerin örgüt içerisinde pozitif bir ruh hali içerisinde olması ve bu durumun hem örgütsel özellikleri hem de eğitim öğretimin niteliğini olumlu yönde etkilemesi söz konusudur. Bu bağlamda araştırma öğretmenlerin politik becerilerinin ve öznel iyi oluşlarının düzeylerini, buna ek olarak iki değişken arasındaki ilişkiyi tespit etmeyi amaçlamaktadır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma, nicel araştırma yaklaşımlarından ilişkisel tarama deseni ile tasarlanmıştır. İlişkisel tarama; iki ya da daha çok değişken arasında değişim olup olmadığını ya da düzeyini belirlemek, bu değişkenler arasındaki neden sonuç ilişkilerini belirlemek ve açıklamak amacı ile kullanılmaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2017; Karasar, 2020). Bu araştırma deseninde iki ve daha fazla değişken arasındaki ilişki korelasyon olarak adlandırılmakta ve bu ilişkinin derecesi istatistiksel olarak ifade edilmektedir (McMillan & Schumacher, 2014). Bu çalışmada değişkenler, öğretmenlerin politik becerileri ve öznel iyi oluşları olup bu iki değişken arasındaki ilişkiyi tespit etmek amaçlanmış olması nedeniyle ilişkisel tarama deseni tercih edilmiştir. İlişkisel tarama deseninin kullanılma amacına uygun olarak öğretmenlerin politik becerileri ve öznel iyi oluşlarının birlikte değişip değişmedikleri, birlikte değişim söz konusu ise, bu değişimin ne şekilde ve ne doğrultuda olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır (Kıncal, 2014).

Çalışma Grubu/ Evren- Örneklem

Araştırmanın evreninin İstanbul ili Kadıköy ilçesinde bulunan resmi okullarda görev yapan 3219 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmada tesadüfi örnekleme yöntemlerinden biri olan küme örnekleme kullanılmıştır. Küme örneklemede, örneklem belirlenirken elemanlar yerine, belli grupların esas alınmasını gerektirmektedir (Kıncal, 2014). Küme örneklemede, kümeler elemanların doğal olarak oluşan kendine özgü özelliklerine göre gruplandırılması ile gerçekleşmektedir (McMillan & Schumacher, 2014). Her okulun kendine özgü örgütsel yapısı, örgütsel kültürü ve iklimi bulunmakta (Aydın, 1998), bu iç özellikler okulu diğer okullardan ayırt etmektedir (Özdemir, Sezgin & Koşar, 2013). Bu özellik araştırma kapsamında her okulun bir küme olarak kabul edilmesini mümkün kılmıştır. Bu bağlamda Kadıköy ilçesinde bulunan her resmi okul kendi bünyesinde bir grup olduğundan okulların her biri bir küme olarak kabul edilmiştir. Araştırma kapsamında Kadıköy ilçesinde bulunan resmi okulların her biri bir küme olarak kabul edilmiş ve her bir kümenin örnekleme girme şansının eşit olduğu şansa dayalı örnekleme işlemi yapılarak 39 sayıda okul örnekleme dahil edilmiştir (Kıncal, 2014). Bu bağlamda araştırmada yer alan okullarda görev yapan 361 öğretmen araştırmanın örneklemini oluşturmuştur. Dawson'a göre (2015) yeterli örneklem büyüklüğüne ulaşmak araştırma sonuçlarının evrene genellenebilmesi için gereklidir.

Tablo.1.

Katılımcıların örneklemede yer alan okullara göre dağılımı

Örneklemede Yer Alan Okullar	Araştırmaya Katılan Öğretmen Sayısı	Okulun Toplam Öğretmen Sayısı
1	18	18
2	3	40
3	16	41
4	26	30
5	20	20
6	11	52
7	17	70
8	28	28
9	1	33
10	8	12
11	4	48
12	27	46
13	10	34
14	6	10

Tablo 1. (Devamı)

15	4	15
16	1	15
17	1	41
18	41	53
19	5	30
20	2	29
21	12	52
22	5	15
23	4	33
24	12	16
25	5	42
26	1	41
27	13	28
28	1	20
29	6	54
30	5	14
31	5	46
32	11	31
33	3	28
34	7	45
35	2	54
36	6	55
37	1	42
38	8	32
39	5	21
Toplam	361	1334

Yamane'ye (2006) göre 3000 ile 3500 elemanlı bir evrende örneklem en az 353 ile 359 eleman aralığında olmalıdır. Bu bağlamda araştırma kapsamında yeterli örneklem büyüklüğüne ulaşıldığı ve sonuçların evreni yeterli düzeyde temsil ettiği düşünülmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak Ferris ve arkadaşları (2005) tarafından geliştirilmiş olup Özdemir ve Gören (2016) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Politik Beceri Envanteri ve Renshaw, Long ve Cook (2015) tarafından geliştirilen ve Ergün ve Nartgün (2017) tarafından Türkçe'ye uyarlanan Öznel İyi Oluş Ölçeği kullanılmıştır. Politik Beceri Envanteri, tümü olumlu ifade içeren toplam 18 maddeden oluşmaktadır. İlgili ölçekte madde seçenekleri; hiç katılmıyorum, katılmıyorum, kısmen katılıyorum, katılıyorum, oldukça katılıyorum, güçlü bir şekilde katılıyorum, tamamen katılıyorum olarak belirlenmiştir. Ölçek; ilişki ağı kurma, kişilerarası etki, sosyal zekâ ve samimi olma” olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Öznel İyi Oluş Ölçeği, tümü olumlu ifade içeren toplam 8 maddeden oluşmaktadır. İlgili ölçekte madde seçenekleri; neredeyse hiçbir zaman, bazen, sık sık, neredeyse her zaman olarak belirlenmiş olup okul bağlılığı ve öğretim yeterliliği olmak üzere ikialt boyuttan oluşan bir ölçektir. Politik Beceri Envanteri'nin Cronbach's Alpha katsayısı .945, Öznel İyi Oluş Ölçeği'nin Cronbach's Alpha katsayısı .898 olarak belirlenmiştir. Alan yazında Cronbach's Alpha katsayısı .70 üzerinde gerçekleşmesinin, ölçeğin güvenilirliğinin bir göstergesi olarak kabul edildiğinden araştırmada bu ölçekler tercih edilmiştir (Büyüköztürk, 2018).

Araştırma kapsamında veri toplama sürecine geçilmeden önce Yıldız Teknik Üniversitesi Etik Kuruluna araştırma izni için başvurulmuş ve ilgili araştırma izni alınmıştır (09.01.2020/2101090007). Araştırma, Covid-19 Salgını nedeniyle Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı tarafından “Uzaktan Eğitim” kararının alınmış olduğu, bu nedenle öğretmenlerin okullarda bulunmadığı bir süreçte gerçekleşmiştir. Buna ek olarak Sağlık Bakanlığı (2020) tarafından yayınlanmış olan Covid-19 Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi'nde ifade edilen işyerinde zorunlu olmadıkça kalabalık ortamlardan uzak durulması gerektiği hakkındaki uyarılar doğrultusunda yüz yüze veri toplamanın toplum sağlığı açısından riskli olabileceği düşünülmüş olup verilerin elektronik form kullanılarak toplanmasına karar verilmiştir. İlgili formda araştırmada küme örneklem yöntemi kullanılması nedeniyle hangi okuldan kaç adet form

geldiğini belirlemek amacıyla ölçeğin ilk maddesinde okul adı bilgisi istenmiş olup ölçekte 2 ve 19. maddeler arasındaki sorular Politik Beceri Envanteri'ne, 20 ve 27. maddeler arasındaki sorular Öznel İyi Oluş Ölçeği'ne aittir. Formun eksik doldurulmasının önüne geçmek amacıyla tüm soruların cevaplanmasını sağlayacak şekilde elektronik formda ayarlama yapılmıştır. Ölçek formu, okullara ulaştırılmadan önce araştırmanın veri toplama aracının görünüş geçerliliğinin sağlanıp sağlanmadığını belirlemek için iki alan uzmanından görüş alınmıştır. Bu aşamadan itibaren ölçek formu, telefon ya da e-posta aracılığıyla örnekleme yer alan okullarda görev yapan okul müdürlerine gönderilmiş ve kendi okullarındaki öğretmenlere ulaştırılması talep edilmiştir. Bu vasıta ile 2020 yılı Ocak ve Şubat ayları içerisinde toplam 366 adet yanıtlanmış ölçek formu elde edilmiştir. Ölçeklerden 5'i örnekleme için seçilen okullar arasında olmaması sebebiyle kullanılamamıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında değişkenlerin normal dağılıma uyup uymadığı çarpıklık ve basıklık katsayıları ile incelenmiştir. Öğretmenlerin politik becerilerinin ve öznel iyi oluşlarının düzeyini belirlemek için “Aritmetik Ortalama” kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkiler “Pearson Korelasyon Katsayısı” ile etkiler ise “Basit Doğrusal Regresyon” ve “Çoklu Doğrusal Regresyon” analizleri ile incelenmiştir. Analizlerin yorumlanmasında anlamlılık düzeyi 0,05 olarak kabul edilmiştir.

Ölçeklerin Güvenilirlik Analizleri

Bu çalışma grubu için kullanılan ölçeklerin güvenilirliğini saptamada Cronbach Alfa katsayısı kullanılmıştır. Bu kapsamda Tablo 2’de görüldüğü gibi kullanılan ölçeklere ilişkin güvenilirlik katsayıları aşağıda sıralanmaktadır:

Tablo 2.

Politik beceri envanteri ve öznel iyi oluş ölçeğinin güvenilirlik katsayıları

Ölçekler	Cra
Politik Beceri Envanteri	0,945
İlişki Ağı Kurma Becerisi	0,861
Kişiler Arası Etki	0,913
Sosyal Zekâ	0,883
Samimi Görünme	0,873
Öğretmen Öznel İyi Oluş Ölçeği	0,898
Okul Bağlılığı	0,855
Öğretim Yeterliliği	0,853

Özdamar’a göre (2002) güvenilirlik katsayısı; $0,60\alpha \leq 0,80$ ise ölçek güvenilir, $0,80\alpha \leq 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir. Elde edilen Cra Katsayıları araştırma kapsamında kullanılan ölçeklerin oldukça güvenilir olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 3.

Ölçeklerin normallik varsayımı

Ölçekler	Çarpıklık	Basıklık
Politik Beceri Envanteri	-0,068	-0,653
İlişki Ağı Kurma Becerisi	0,231	-0,675
Kişiler Arası Etki	0,023	-1,042
Sosyal Zeka	0,098	-0,826
Samimi Görünme	-0,874	-0,132
Öğretmen Öznel İyi Oluş Ölçeği	-0,997	1,095
Okul Bağlılığı	-0,753	0,124
Öğretim Yeterliliği	-1,029	0,999

Tablo 3 incelendiğinde verilere ilişkin çarpıklık ve basıklık değerlerinin +2 ile -2 arasında olduğu görülmektedir. Buna dayanarak bu değişkenlerin normallik varsayımını yerine getirdiği söylenebilir (Büyüköztürk, 2018).

BULGULAR

Araştırma kapsamında ilk olarak katılımcıların ölçeklerden elde ettikleri toplam puanlar üzerinden hesap edilen aritmetik ortalama, standart sapma, en yüksek ve en düşük değeri içeren betimsel bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 4.

Öğretmenlerin politik beceri ve öznel iyi oluş düzeyleri

Ölçekler ve alt ölçekler	N	\bar{x}	Standart Sapma	En düşük	En yüksek
Politik Beceri Envanteri	360	4,77	1,14	2,06	7
İlişki Ağ Kurma Becerisi	360	4,39	1,25	1,5	7
Kişiler Arası Etki	360	4,82	1,38	1,5	7
Sosyal Zekâ	360	4,6	1,34	1,2	7
Samimi Görünme	360	5,76	1,3	1,33	7
Öğretmen Öznel İyi Oluş Ölçeği	360	3,28	0,55	1,38	4
Okul Bağlılığı	360	3,18	0,65	1,25	4
Öğretim Yeterliliği	360	3,39	0,56	1,25	4

Yedili likert ölçeklerde ortalamanın 1.00-3.00 (Düşük); 3.00 üstü -5.00 (orta) ve 5.00 üstü (yüksek) olmak üzere üç seviyede ele anılabilmektedir. Buna göre, ortalamalar katılımcıların politik beceri düzeylerinin, ilişki ağır kurma beceri düzeylerinin, kişiler arası etki düzeylerinin ve sosyal zekâ düzeylerinin orta seviyede, samimi görünme düzeylerinin ise yüksek seviyede olduğunu ortaya koymaktadır.

Dörtlü likert ölçeklerde ortalamanın 1.00-2.00 (Düşük); 2.00 üstü -3.00 (orta) ve 3.00 üstü (yüksek) olmak üzere üç kesimde incelenebilmektedir. Bu duruma göre, ortalamalar katılımcıların öznel iyi oluş, okul bağlılığı öğretim yeterliği düzeylerinin yüksek seviyede olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 5.

Öğretmenlerin politik beceri düzeyi ile öznel iyi oluşları arasındaki ilişki

		Öğretmen Öznel İyi Oluş Ölçeği	Okul Bağlılığı	Öğretim Yeterliliği
Politik Beceri Envanteri	R	0,633**	0,575**	0,588**
	P	<0,001	<0,001	<0,001
İlişki Ağ Kurma Becerisi	R	0,558**	0,545**	0,475**
	P	<0,001	<0,001	<0,001
Kişiler Arası Etki	R	0,584**	0,525**	0,549**
	P	<0,001	<0,001	<0,001
Sosyal Zekâ	R	0,509**	0,432*	0,510**
	P	<0,001	<0,001	<0,001
Samimi Görünme	R	0,555**	0,595**	0,528**
	P	<0,001	<0,001	<0,001

$p < 0,01$, Pearson Korelasyon Analizi

Öğretmenlerin politik beceri düzeyleri ile öznel iyi oluş, okul bağlılığı ve öğretim yeterliği düzeyleri arasında pozitif yönde ve anlamlı düzeyde ilişki mevcuttur. (sırasıyla $p < 0,001$, $r = 0,633$; $p < 0,001$, $r = 0,575$; $p < 0,001$, $r = 0,588$) Öğretmenlerin politik beceri düzeyleri arttıkça öznel iyi oluş ile öznel iyi oluşun alt boyutları olan okul bağlılığı ve öğretim yeterliği düzeyleri de artmaktadır.

Öğretmenlerin ilişki ağı kurma beceri düzeyleri ile öznel iyi oluş, okul bağlılığı ve öğretim yeterliği düzeyleri arasında pozitif yönde ve anlamlı düzeyde ilişki mevcuttur. (sırasıyla $p<0,00,1$, $r=0,558$; $p<0,001$, $r=0,545$; $p<0,001$, $r=0,475$) Öğretmenlerin ilişki ağı kurma beceri düzeyleri arttıkça öznel iyi oluş, okul bağlılığı ve öğretim yeterliği düzeyleri de artmaktadır.

Öğretmenlerin kişiler arası etki düzeyleri ile öznel iyi oluş, okul bağlılığı ve öğretim yeterliği düzeyleri arasında pozitif yönde ve anlamlı düzeyde ilişki mevcuttur. (sırasıyla $p<0,00,1$, $r=0,584$; $p<0,001$, $r=0,525$; $p<0,001$, $r=0,549$) Öğretmenlerin kişiler arası etki düzeyleri arttıkça öznel iyi oluş, okul bağlılığı ve öğretim yeterliği düzeyleri de artmaktadır.

Öğretmenlerin sosyal zekâ düzeyleri ile öznel iyi oluş, okul bağlılığı ve öğretim yeterliği düzeyleri arasında pozitif yönde ve anlamlı düzeyde ilişki mevcuttur (sırasıyla $p<0,00,1$, $r=0,509$; $p<0,001$, $r=0,432$; $p<0,001$, $r=0,510$). Öğretmenlerin sosyal zekâ düzeyleri arttıkça öznel iyi oluş, okul bağlılığı ve öğretim yeterliği düzeyleri de artmaktadır.

Öğretmenlerin samimi görünme düzeyleri ile öznel iyi oluş, okul bağlılığı ve öğretim yeterliği düzeyleri arasında pozitif yönde ve anlamlı düzeyde ilişki mevcuttur (sırasıyla $p<0,00,1$, $r=0,555$; $p<0,001$, $r=0,595$; $p<0,001$, $r=0,528$). Öğretmenlerin samimi görünme düzeyleri arttıkça öznel iyi oluş, okul bağlılığı ve öğretim yeterliği düzeyleri de artmaktadır.

Tablo 6.

Öğretmenlerin politik beceri düzeylerinin öznel iyi oluşlarının yordayıcısı olma durumuna ait basit doğrusal regresyon analizi sonucu

	B	Standart Hata	Beta	T	p	R	R Kare	F; p
Sabit	14,509	0,785		18,483	<0,001	0,633	0,401	239,272; <0,001
Politik Beceri	0,137	0,009	0,633	15,468	<0,001			

Basit Doğrusal Regresyon Analizi

Tablo 6 incelendiğinde öznel iyi oluşun politik beceri düzeyi ile açıklandığı görülmektedir. ($F=239,272$; $p<0,001$) Öznel iyi oluştaki değişimin yaklaşık %40'ı politik beceri envanteri tarafından açıklanmaktadır. (R Kare=0,401) Katılımcıların politik beceri düzeyleri öznel iyi oluşlarını pozitif yönde etkilemektedir.

Tablo 7.

Öğretmenlerin politik beceri alt boyutlarının öznel iyi oluşlarının yordayıcısı olma durumuna ait çoklu regresyon analizi sonucu

	B	Standart Hata	Beta	T	p	R	R Kare	F; p
Sabit	13,438	0,845		15,907	<0,001			
İlişki Ağı Kurma Becerisi	0,13	0,036	0,22	3,658	<0,001			
Kişiler Arası Etki	0,236	0,057	0,291	4,111	<0,001	0,654	0,428	66,492; <0,001
Sosyal Zekâ	-0,017	0,046	-0,025	-0,362	0,718			
Samimi Görünme	0,306	0,06	0,268	5,062	<0,001			

Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi

Tablo 7 incelendiğinde öznel iyi oluşun bir bütün olarak politik beceri alt boyutları ile açıklandığı görülmektedir. ($F=66,492$; $p<0,001$) Öznel iyi oluş üzerindeki değişimin %42'si ilişki ağı kurma becerisi, kişiler arası etki ve samimi görünme tarafından açıklanmaktadır. (R Kare=0,428) Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin sonuçlar incelendiğinde görece anlam sırasının sırasıyla samimi görünme ($B=0,306$), kişiler arası etki ($B=0,236$) ve ilişki ağı kurma becerisi ($B=0,130$) olduğu görülmüştür. Sosyal zekânın ise öznel iyi oluş üzerinde etkisi tespit edilememiştir.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırma sonucuna göre öğretmenlerin genel politik becerilerinin orta düzeyde olduğu ortaya konmuştur. Bu bulgu, Aslan ve Pektaş (2017) tarafından öğretmenlerin politik beceri düzeylerini belirlemeye yönelik yapılan araştırma sonuçları, Yıldıztaş (2017) tarafından öğretmenlerin politik becerileri ile örgütsel tükenmişlik arasındaki ilişkisi hakkında yapılan araştırma sonuçları, Karaca (2018) tarafından öğretmenlerin iletişim becerileri ile politik becerileri arasındaki ilişki hakkında yapılan araştırma sonuçları, Bozkurt (2019) tarafından okul mutluluğunu etkileyen bir faktör olarak politik beceriler ile ilgili yapılan araştırma sonuçları, Doğan (2019) tarafından öğretmenlerin politik becerileri ile çatışma yönetimi stratejileri arasındaki ilişki hakkında yapılan araştırma sonuçları ile Sümer (2020) tarafından yapılan öğretmenlerin duygusal zekâ ve öz yeterlilik düzeyleri ile ilgili yapılan araştırma sonuçları ile uyumludur. Konay (2019) tarafından öğretmenlerin politik becerileri ve dalkavukluk hakkındaki görüşleri ile ilgili yapılan araştırmaya göre ise öğretmenlerin genel politik becerilerinin yüksek düzeyde olduğu belirlenmiştir. Diğer araştırmalardan farklı olarak Konay'ın (2019) araştırması 47.400 nüfuslu görece çok küçük bir ilçede gerçekleşmiştir. Evrenin yaklaşık %75'ine ulaşıldığı çalışmanın sonuçları; örneklem sonuçlarının araştırmanın yapıldığı evrene genellenebileceği savından hareketle Dinar ilçesine özgü olabilir (Özen, Gül, 2007). Küçük yerleşim birimlerinde öğretmenlerin politik becerilerinin görece yüksek çıkmasının olası bir sebebi "sosyal istenirlik" olabilir. Sosyal istenirlik, toplumda kabul görülen değer ve normlara uygun davranışın olduğundan fazla gösterilmesi, toplumca onay görmeyen davranışların yok sayılmasıdır (Akın, 2010). Katılımcıların kendilerini değerlendirirken sosyal istenirlik dürtüsü ile hareket edebilecekleri (Grimm, 2010) ve sosyal istenirliğin kültürden kültüre değişiklik gösterebileceği ifade edilmiştir (Börger, 2012).

Araştırma sonucuna göre öğretmenlerin eğitim örgütleri içerisinde genel olarak politik becerileri kullandıklarını söylemek mümkündür. Blase'e (1991) göre öğretmenler okul ortamında içerisinde pasif aktörler değildir, güçlerini arttırmak amacıyla etkileme taktiklerini kullanma gibi politik birtakım davranışlardan faydalanmaktadırlar. Brosky'e (2011) göre öğretmenler, etkileme taktiklerini ve politik becerilerini kullanma konusunda yetenekli ve isteklidir. Öğretmenlerin politik becerileri kullanmaya başvurmalarının dışsal ve içsel çeşitli durumlardan kaynaklı sebepleri olduğu düşünülmektedir. Özcan'a (2014) göre okula katkıda bulunan velilerin okuldan beklentileri artmakta olup öğrencisine yüksek not verilmesi, sınıf şubesinin değiştirilmesi, sıra arkadaşının seçilmesi gibi konularla ilgili talepleri olabilmekte, talepleri gerçekleşmediğinde şikâyet etme davranışında bulunabilmektedir. Öğretmenlerin bu süreci etkili bir biçimde yönetebilmek için veliler ile iletişimde politik birtakım davranışlarda bulunduğu düşünülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin idarecilerden ders plânları ve nöbetler ilgili beklentileri olabilmektedir (Özcan, 2014). Öğretmenlerin okul içi bu beklentilerinde okul yönetimini ikna etmek, bu süreçte meslektaşları ile iletişimlerini sağlıklı sürdürmek amacı ile politik becerilerini kullandığını söylemek mümkündür. Esasen öğretmenlerin velilerle, meslektaşlarıyla ve yöneticilerle etkili iletişim kurmak, çatışmaları yönetmek ve çalışma şartlarını iyileştirmek gibi amaçlarla politik becerilerini işe koştugu söylenebilir. Karaca'ya (2018) göre öğretmenler bireysel hedeflerine ulaşma, okul içi stres durumlarını yönetme ve otokontrol sağlama, huzurlu örgüt iklimi oluşturma gibi amaçlarla politik becerilerini sergilemektedir. Buna dayanarak öğretmenlerin politik becerileri kullanarak çalıştıkları kurumda kendileri için huzurlu bir ortam, uygun çalışma koşulları ve iş yaşam kalitesi sağlanmasına katkıda bulunmaya çalıştığını söylemek mümkündür. Araştırmalara göre öğretmenlerin iş yaşam kalitesi arttıkça örgütsel bağlılıkları (Eaton vd., 1992), iş doyumları (Çoruk & Çiçek, 2017), motivasyonları (Sarı vd., 2018), örgüt ile özdeşleşme ve içselleştirme tutumları artmaktadır (Erdem, 2010). Bu bağlamda politik beceriler kullanılarak desteklenen iş yaşam kalitesinin ve çalışma ortamının okulun etkililiğini arttırabileceği ve eğitimin niteliğini yükseltebileceği düşünülmektedir.

Araştırma kapsamında öğretmenlerin politik becerileri, alt boyutlara göre incelendiğinde; ilişki ağı kurma, kişiler arası etki ve sosyal zekâ düzeylerinin orta düzeyde, samimi görünme düzeylerinin ise yüksek seviyede olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular, Aslan ve Pektaş (2017), Karaca (2018), Doğan (2019), Sümer (2020) tarafından yapılan araştırma sonuçları ile uyumludur. Bireyin diğer insanları etkilemek ve ikna etmek için samimi davranması, diğer insanların gözünde samimi görünmeye, iyi niyetli ve güvenilir biri olarak kabul edilmeye çalışması olarak ifade edilen samimi görünmenin (Ferris vd., 2010) yüksek düzeyde olmasının sebebi; günümüz eğitim örgütlerinde öğretmenlerin meslektaş, yönetici, öğrenci, veli, personel gibi farklı rol ve statüdeki bireyler ile ilişkilerini etkili bir biçimde yönetebilmek, uyumsuzlukları çözebilmek için başvurdukları bir rol olabilir. Ferris ve diğerlerine (2010) göre bireyin insanları etkilemesi için gerçekten samimi olmasına gerek yoktur. Bireyler samimi

görünümü benimseyerek insanlarda güven duygusu oluşturabilir, böylece davranışları manipülatif ya da zoraki algılanmadan diğerlerini ikna edebilir. Oyman ve diğerlerine (2012) içtenlik ve samimiyet güvenilir biri olarak algılanmayı sağlayan yöntemlerden biridir ve güven duygusu ikna etme sürecinde oldukça etkilidir. Özkalp ve Kirel'e (2013) göre sevilen ve güven uyandıran kişilerin sunacağı öneriler ve direktifler daha kolay kabul edilmektedir. Öğretmenlerin güven ortamı yaratmak için samimi görünme rolünü benimsemiş olması "duygusal emek" içinde olduklarını gösterebilir. Duygusal emek, bir çalışanın iletişim sürecinde örgütsel olarak kendinden istenen duyguları yansıtması ve gerektiğinde gerçek duygularını gizleyecek şekilde rol yapması olarak açıklanmaktadır. Yıldız ve Okan'a (2019) göre duygusal emek bireylerin örgüt içi iletişimlerini ve sosyal ilişkilerini düzenlemek için kullandıkları müzakere yöntemlerinden biridir. Buna göre göre duygusal emek gösteren çalışanlar iş sırasında etkileşimde bulunduğu kişilere gerekli yüz ifadelerini takınmakta, asıl hislerini karşı tarafa yansıtmamakta, kızgınlıkların üstünü örtmektedir (Robbins & Judge, 2013). Öğretmenler, öğrencilerle, velilerle ve meslektaşları ile iletişim kurarken duygusal emek göstermektedir (Troman, 2000). Bu bağlamda öğretmenlerin gerçekten samimi olmasalar dahi güven ortamı yaratmak, ikna edebilmek ve iletişim süreçlerini yönetebilmek için ilişkilerde duygusal emek vererek samimi bir aktör gibi davrandıkları söylenebilir.

Araştırma sonucuna göre öğretmenlerin öznel iyi oluş düzeylerinin; okul bağlılığı ve öğretim yeterliliği olmak üzere her iki boyutta yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar; Durmaz (2020) tarafından öğretmenlerin öznel iyi oluş düzeyleri ile okul iklimine ilişkin algıları ve sınıf yönetim becerileri arasındaki ilişki hakkında yapılan araştırma sonuçları ile uyumludur. Alan yazında öğretmenlerin öznel iyi oluş düzeylerini öğretim yeterliliği ve okul bağlılığı boyutlarına göre inceleyen sınırlı sayıda araştırma bulunmaktadır.

Araştırma kapsamında öğretmenlerin öznel iyi oluş düzeylerinin yüksek düzeyde olması çeşitli kişisel, örgütsel ve mesleki unsurlardan kaynaklanabilir. Öğretmenlik mesleğinin garantili iş olarak görülmesi, emeklilik ve sosyal güvenlik gibi kişisel hakları olması, diğer meslek gruplarına göre daha az mesai yapması izin günlerinin daha fazla olmasının öznel iyi oluşu yükselten maddi unsurlar olduğu düşünülmektedir. Yapılan araştırmaya göre öğretmenlik mesleğinin tercih edilmesindeki baskın neden; garantili iş, uzun süreli tatiller, sosyal güvence hakları gibi dışsal nedenlerdir (Çermik vd., 2010). Türkiye İstatistik Kurumu (2020) verilerine göre Türkiye'de yükseköğretim mezunu işsizliğin %13,8 olması ve atanamayan çok sayıda öğretmen olması gibi durumlar, görev yapmakta olan öğretmenlerin kendi yaşamlarının iyi durumda olduğunu düşünmelerini sağlayabilir. Araştırmalara göre bireylerin yaşamlarını algılama ve yorumlama biçimleri (Diener, 1984), işin özellikleri, eğitim yaşı, sağlık güvencesi gibi çevresel koşullar (Lyubomirsky, 2005) öznel iyi oluşlarını etkilemektedir. Buna ek olarak çalışan insanların işsizlere göre, profesyonel işlerde çalışan insanların vasıfsız işçilere göre daha mutlu olduğu tespit edilmiştir (Argyle, 2001). Öğretmenlerde öznel iyi oluşu yükselten manevi unsurlar da olduğu düşünülmektedir. Bunların ilki; çok yüksek gelirleri olmamasına rağmen tatillerinin diğer mesleklere göre daha fazla olması nedeniyle kendi özel hayatlarına ve ailelerine zaman ayırabilme fırsatı olarak değerlendirilebilir. Argyle'e (2001) dinlenme, rahatlama, eğlence aktivitelerine zaman ayırabilmek bireylerin öznel iyi oluşunu arttırmaktadır. Bu durumun tersi olarak yüksek gelire sahip olan bireylerin daha fazla zamanını işe, daha az zamanını aile ve dinlenmeye ayırdıkları için genel yaşamlarından hoşnut olsalar dahi tam anlamıyla mutlu hissedemedikleri (Hefferon & Boniwell, 2018), yüksek gelirin yaşam şartlarını iyileştirirken öznel iyi oluşu sağlayamadığı ortaya konmuştur (Kahneman & Deaton, 2010). Öğretmenler öznel iyi oluşu yükselten bir diğer manevi unsurun mesleğin toplumsal hayat içerisinde halen saygıdeğer bir meslek olarak görülmesi olabilir. Öğretmenlik saygın bir meslek olarak kabul edilmektedir (Helvacı, 2007, Çelikten, 2005). Buna ek olarak öğretmenler kendilerini toplumun geleceğini şekillendiren kişiler olarak nitelendirmektedir (Erzen & Epçaçan, 2018).

Araştırma kapsamında öğretmenlerin politik becerileri ile öznel iyi oluşları arasında pozitif yönde ve anlamlı düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir. Alan yazında doğrudan öğretmenlerin politik becerileri ve öznel iyi oluş arasındaki ilişki ile ilgili başka herhangi bir araştırma yapılmamıştır. Ancak politik becerileri kapsamında yer alan çeşitli kişisel ve sosyal beceriler ile öznel iyi oluş ile aynı anlama gelen mutluluk duygusu ve öznel iyi oluş ile ilişki çeşitli durumlar arasındaki ilişkileri inceleyen araştırmalar mevcuttur. Bozkurt (2019) tarafından okul mutluluğunu etkileyen bir faktör olarak öğretmenlerin politik becerileri incelendiği araştırmada iki değişken arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Sümer (2020) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin duygusal zekâ

düzeyleri politik becerilerini olumlu yönde etkilemekte olup (Bar-On, 2010) tarafından duygusal zekâ öznel iyi oluş ve mutluluk duygusu yaratma becerisi olarak ifade edilmiştir.

Araştırma kapsamında öğretmenlerin politik becerileri ve öznel iyi oluşları alt boyutlara göre değerlendirildiğinde öğretmenlerin sosyal zekâ, kişiler arası etki, ilişki ağı kurabilme ve samimi görünme düzeyleri arttıkça öznel iyi oluşları; okul bağlılığı ve öğretim becerileri düzeyleri de artmaktadır. Farklı araştırmalarla bu sonucun desteklendiği söylenebilir. Bireylerin sosyal zekâ ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkileri inceleyen araştırmalar mevcuttur. Buna göre sosyal zekâ düzeyleri yüksek bireylerin mutluluk düzeylerinin de yüksek olduğu tespit edilmiştir (Argyle & Lu, 1990; Bukaiei, 2016). Politik beceri alt boyutları olan kişiler arası etki ve ilişki ağı kurma alan yazında “sosyal beceriler” ile benzer ifadeleri karşılamaktadır. Sosyal beceriler, kişilerarası ilişkilerde etkili olabilmek için bireyin sahip olması gereken gerekli beceriler ve etkili ilişkiler kurabilme yeteneği olarak ifade edilmiştir. (Hargie vd., 1994). Yapılan araştırmada bireylerin sosyal beceri düzeyleri ile öznel iyi oluşları arasında pozitif yönde ve anlamlı düzeyde ilişki olduğu tespit edilmiştir (Canbay, 2010, Demir 2011). Buna dayanarak kişiler arası etki ve ilişki ağı kurma boyutları ile öznel iyi oluş arasındaki ilişkinin diğer araştırma sonuçları ile benzerlik gösterdiğini söylemek mümkündür. Politik beceri alt boyutu olan samimi görünmenin öznel iyi oluşu etkilediğini söylemek mümkündür. Sheldon ve Kasser (1998) tarafından yapılan araştırmaya göre samimiyet gibi değerlere sahip olmak bireylerin iyi oluşlarını yükseltmektedir.

Araştırma kapsamında öğretmenlerin politik becerilerinin öznel iyi oluşlarını yordadığı tespit edilmiştir. Samimi görünme, öznel iyi oluşu en yüksek etki ile yordayan politik beceri olarak tespit edilmiştir. Bu durum öğretmenlerin “izlenim yönetimi” tutumu ile açıklanabilir. İzlenim yönetimi, bireyin iş ortamında gücünü arttırmak, sosyal etkileşimi kolaylaştırmak, insanların gözünde olumsuz izlenim bırakmamak için iş çevresindeki bireylerin kendisine dair izlenimlerini kontrol etme çabasıdır (Demir, 2002). Bu bağlamda izlenim yönetiminin, politik becerileri de kapsamına aldığı söylemek mümkündür. Samimi davranmak ise izlenim yönetiminin değişkenlerinden biridir (Doğan & Kılıç, 2009). Demir’e (2003) göre öğretmenler, çevresindeki insanların kendilerine olumlu bakış açısına sahip olmasını önemsemekte ve bu nedenle kendi davranışlarını duruma uygun şekilde sergilemeye özen göstermektedir (Demir, 2003). Buna dayanarak öğretmenlerin izlenim yönetimini benimseyerek birtakım politik becerilerini kullandıkları; bunun bir sonucu olarak samimi davranışlar ortaya koydukları düşünülebilir. Politik beceri alt boyutlarından kişiler arası etki ve ilişki ağı kurma becerisinin öznel iyi oluşu yordadığı tespit edilmiştir. Alan yazında kişiler arası etki ve ilişki ağı kurma becerisi ile benzerlik gösteren “sosyal desteğin” öznel iyi oluşa etkisini inceleyen araştırmalar mevcuttur. Sosyal destek, bireyin kendini içinde bulunduğu örgütün bir üyesi olarak görmesi, örgütteki kişilerle sağlıklı ilişkiler kurması ve onlardan destek görmesi, bu desteğin iyi niyet ile gerçekleştiğine inanması olarak açıklanmaktadır (Lepore vd., 1991). Guidon ve Cappeliez (2010) tarafından ileri yetişkinlikte psikolojik iyilik hali ve sosyal desteğin öznel sağlığa katkıları ile ilgili yapılan araştırmada ve Öztürk (2015) tarafından öğretmenlerin yaşam amaçları ve sosyal desteğin öznel iyi oluş üzerindeki yordayıcı rolü ile ilgili yapılan araştırmada sosyal desteğin öznel iyi oluşu etkilediği ortaya konmuştur. Buna göre araştırmalarının bu sonucunun benzer araştırma sonuçları ile benzerlik gösterdiğini söylemek mümkündür. Araştırma kapsamında politik beceri alt boyutlarından sosyal zekânın öznel iyi oluş üzerinde yordayıcı etkisi tespit edilmemiştir. Bu sonuçtan farklı olarak Doğan (2012) tarafından yapılan araştırmada sosyal zekânın bir göstergesi olan dışadönüklük özelliğinin bireysel mutluluğun bir yordayıcısı olduğu ortaya konmuştur.

Sonuç olarak bu araştırma ile öğretmenlerin politik becerileri ile öznel iyi oluş arasında anlamlı ilişkiler olduğu tespit edildiğini söylemek mümkündür. Buna göre öğretmenlerin eğitim örgütü içerisindeki öğrenci, öğretmen, veli ve yöneticilerde olan ilişkilerinde sağlıklı ve dengeli iletişim sağlamak adına politik becerilerini kullanmaları ve öznel iyi oluşları birbirini etkilemektedir. Okul içi iletişimde politik becerilerin kullanılmasının ve öğretmenlerin mutlu hissetmesinin örgüt iklimi ve kültürü üzerinde olumlu etki yaratacağı, öğretmenlerin motivasyonlarını ve performanslarını arttıracacağı, dolayısıyla bu etkilerin eğitim öğretimin niteliğini yükselteceği düşünülmektedir.

Bu araştırmada öğretmenlerin politik becerileri ve öznel iyi oluşları arasındaki ilişki incelenmiştir. Alan yazında doğrudan öğretmenlerin politik becerileri ve öznel iyi oluşları arasındaki ilişkiyi inceleyen bir diğer çalışma bulunmamaktadır. Bu nedenle benzer araştırmalar, okul yöneticileri ile ilgili olarak gerçekleştirilerek müdür ve müdür yardımcılarının politik becerileri ve öznel iyi oluşları arasındaki ilişkinin anlaşılmasını sağlayabilir. Buna ek olarak benzer araştırmalar; ilkökul, ortaokul, lise

ve yükseköğretim kurumları gibi eğitim kurumlarında gerçekleştirilmesi iki değişken arasındaki ilişkinin farklı bu düzeydeki kurumlardaki yansımalarının anlaşılmasını sağlayabilir.

Alan yazında öğretmenlerin politik becerileri ile ilgili yapılan araştırmalar oldukça sınırlıdır. Bu nedenle eğitim örgütlerinde öğretmenleri politik becerileri kullanmaya iten öncülleri ve muhtemel sonuçlarını farklı değişkenler ile birlikte incelenebilir. Buna ek olarak öğretmenlerin öznel iyi oluşlarında etkili olan unsurlar ile öznel iyi oluşun bireysel ve örgütsel katkıları farklı değişkenler ile birlikte incelenebilir. Böylece öğretmenlerin politik becerileri ve öznel iyi oluşları farklı bakış açıları ile daha bütüncül bir biçimde anlaşılabilir. Bu bağlamda derinlemesine analiz olanağı sağlayan nitel araştırmalar yürütülebilir.

Etkili bir eğitim öğretim ortamı öğretmenlerin öğrenci, yönetici, meslektaş ve velileriyle iyi ilişkiler kurmasının ve kendilerini mutlu hissetmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda öğretmenlere politik becerilerini kullanmak için kendi yeterliliklerini fark edebilecekleri ve etkili iletişim sağlamayı öğrenebilecekleri eğitimler ile öznel iyi oluşlarını geliştirme yöntem ve stratejileri ile ilgili eğitimler verilebilir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, İ. (1979). *İlk ve orta dereceli okullarda öğretim*. İnkılap ve Aka.
- Ahearn, K. K., Ferris, G. R., Hochwarter, W. A., Douglas, C. & Ammeter, A. P. (2004). Leader political skill and team performance. *Journal of Management*, 30, 309-327. <https://doi.org/10.1016/j.jm.2003.01.004>
- Akçakanat, T., & Uzunbacak, H. H. (2017). Proaktif kişiliğin politik beceri üzerine etkisi. *Business & Management Studies: An International Journal*, 5(3), 786-807. <https://doi.org/10.15295/bmij.v5i3.177>
- Akın, A. (2010). İki boyutlu sosyal istenirlik ölçeğinin geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin araştırılması. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 771-784.
- Albrecht, K. (2006). *Social intelligence: The new science of success*. Jossey-Bass.
- Alev, S. (2019). Okul kültürü ile politik beceri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Proaktif kişiliğin aracılık rolü. *Mersin University Journal of the Faculty of Education*, 15(2), 455-472. <http://doi.org/10.17860/mersinefd.527377>
- Alim, E. (2018). *Ergenlerde mükemmeliyetçilik, öznel iyi oluş ve depresyon arasındaki ilişkilerin incelenmesi (Tez No. 504805)* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.
- Argyle, M., & Lu, L. (1990). Happiness and social skills. *Personality and Individual Differences*, 11(12), 1255-1261. [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(90\)90128-E](https://doi.org/10.1016/0191-8869(90)90128-E)
- Aristoteles, (2015). *Eudemos'a etik* (Çev. S. Babür). Bilgesu Yayıncılık. (Orijinal yayın tarihi belirtilmemiştir.)
- Arygle, M. (2001). *The psychology of happiness*. Routledge.
- Aslan, H., & Pektaş, V. (2017). İlkokul, ortaokul ve liselerde görev yapmakta olan öğretmenlerin politik beceri düzeyleri. *Scientific Educational Studies*, 1(1), 85-100.
- Aslan, H., Çalık, T., & Er, E. (2019). İlkokul öğretmenlerinin öğretmen liderliği ve politik beceri algılarının incelenmesi. *Elementary Education Online*, 18(3), 1087-1098. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2019.610689>
- Aydın, M. (1998). *Eğitim yönetimi*. Hatipoğlu Yayınları.
- Aydoğan, İ. (2019). *Öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerinin yordayıcısı olarak okul iklimi algıları (Tez No. 530252)* (Yayımlanmış yüksek lisans tezi). İstanbul, Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Balcı, A. (2015). *Sosyal bilimlerde araştırma: Yöntem, teknik ve ilkeler*. Pegem Akademi.
- Bar-On, R. (2010). Emotional intelligence: An integral part of positive psychology. *South African Journal of Psychology*, 40(1), 54-62. <https://doi.org/10.1177/008124631004000106>
- Baş Atık, Z. (2018). *Öğretmenlerin işle bütünleşme düzeylerinin beş faktör kişilik özellikleri, iş doyumunu ve öznel iyi oluşla ilişkisi (Tez No. 504652)* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi.

- Blase, J. (1991). *The politics of life in schools: Power, conflict and cooperation*. Newbury Park.
- Blass, F. R., & Ferris, G. R. (2007). Leader reputation: The role of mentoring, political skill, contextual learning, and adaptation. *Human Resource Management*, 46(1), 5-19. <https://doi.org/10.002/hrm.20142>
- Bostancı, A. B., & Kurt, Ş. (2018). Öğretmenlerin politik yetileri ile akademik iyimserlik düzeyleri arasındaki ilişki. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9(3), 119-135. <https://doi.org/10.19160/ijer.491908>
- Bozkurt, B. N. (2019). *Okul mutluluğunu etkileyen bir faktör: Öğretmenlerin politik becerileri* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Bozkurt, B. N., & Özgenel, M. (2020). Öğretmenlerin politik becerileri ile problem çözme becerileri arasındaki ilişki. *Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(1), 1-15. <https://doi.org/10.46762/mamulebd.731052>
- Börger, T. (2012). *Social desirability and environmental valuation*. Peter Lang International Academic Publishers.
- Brosky, D. (2011). Micropolitics in the school: Teacher leaders' use of political skill and influence tactics. *International Journal of Educational Leadership Preparation*, 6(1), 1-11. <https://cnx.org/content/m36689/1.3/>
- Budak, A. (2019). *Okul yöneticilerinin kullandıkları mikropolitik stratejiler üzerine öğretmen görüşleri* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi).
- Bukaiei, N. A. (2016). Social intelligence as a predictor of the feeling of happiness among students of the faculty of educational science and arts/UNRWA. *Journal of Educational and Psychological Studies*, 10(1), 201-221. <https://doi.org/10.24200/jeps.vol10iss1pp201-221>
- Büyüköztürk, Ş. (2018) *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirek, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Pegem Akademi.
- Canbay, H. (2010). *Lise öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeyleri ile sosyal beceri düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Chan, D. W. (2009a). Güçlü yönler hiyerarşisi: Hong Kong'daki Çinli öğretmenler arasındaki öznel iyi oluşla ilişkileri. *Öğretmenlik ve Öğretmen Eğitimi*, 25(6), 867-875. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2009.01.010>
- Chan, D.W. (2009b). Hong Kong'daki Çinli aday ve hizmet içi öğretmenler arasında mutluluk ve öznel iyi oluşa yönelimler. *Eğitim Psikolojisi*, 29(2), 139-151. <https://doi.org/10.1080/01443410802570907>
- Chan, D.W. (2013). Hong Kong Çinli öğretmenlerin öznel refahı: Minnettarlığın, affetmenin ve yönelimlerin mutluluğa katkısı. *Öğretmenlik ve Öğretmen Eğitimi*, 32, 22-30. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2012.12.005>
- Cohen, J. (2006). Social, emotional, ethical, and academic education: Creating a climate for learning, participation in democracy, and well-being. *Harvard Educational Review*, 76(2), 201-237. <https://doi.org/10.17763/haer.76.2.j44854x1524644vn>
- Cop, M., R. (2020). *Öğretmenlerin değişim eğilimleri ile öznel iyi oluşları arasındaki ilişkiler* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- Covid 19 Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi*. <https://covid19.saglik.gov.tr/Eklenti/39265/0/covid19salginyonetimivecalismarehberipdf.pdf>
- Çelikten, M., Şanal, M., Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(19), 207-237.
- Çermik, H., & Şahin, B. D. A. (2010). Sınıf öğretmenliği öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih sebepleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28), 201-212.
- Çoruk, A., & Çiçek, H. K. (2017). İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin okul yaşam kalitesi algıları ile iş doyumunu algıları arasındaki ilişki. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (31), 750-761. <https://doi.org/10.14582/DUZGEF.1838>
- Dawson, C. (2015). *Araştırma yöntemlerine giriş* (Çev. A. Arı). Eğitim Yayınevi.
- Demir, K. (2002). *Türkiye'deki resmi ve özel lise öğretmenlerinin izlenim yönetimi* (Yayımlanmış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi.

- Demir, K. (2003). Türkiye'deki resmi ve özel lise öğretmenlerinin izlenim yönetimi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 33(33), 82-107.
- Demir, M. (2011). Socialskills, friendship and happiness: a cross cultural investigation. *The Journal of Social Psychology*, 152(3), 1940-1183. <https://doi.org/10.1080/00224545.2011.591451>
- Deneve, K. M., & Cooper, H. (1998). Mutlu kişilik: 137 kişilik özelliğinin ve öznel iyi oluşun meta analizi. *Psikolojik Bülten*, 124(2), 197. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.124.2.197>
- Diener E. (Ed.). (2009). *Assesing well-being: The collected of works Ed. Diener*. Springer.
- Diener, E. & Diener, C. (1996). Most people are happy. *Psychological Science*, 7(3), 181-185. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.1996.tb00354.x>
- Diener, E. (1984). Subjective well-being. *Psychological Bulletin*, 95(3), 542-575. https://doi.org/10.1007/978-94-007-0753-5_2905
- Diener, E. (2000). Subjectivewell-being: The science of happiness and a proposal for a national index. *American psychologist*, 55(1), 34. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.34>
- Dinç, G. (2018). *Özel eğitim kurumlarında çalışan özel eğitim öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri ile öznel iyi oluş düzeylerinin incelenmesi* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Biruni Üniversitesi.
- Doğan, P. (2019). *Öğretmenlerin politik becerileri ile çatışma yönetimi stratejileri kullanımı arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi.
- Doğan, T. (2012). Beş faktör kişilik özellikleri ve öznel iyi oluş. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 14(1), 56-64.
- Doğan, T., & Eryılmaz, A. (2013). Benlik saygısı ve öznel iyi oluş arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(33), 107-117. <https://doi.org/10.9779/PUJE434>
- Drory, A., Romm, T. (1990). The definition of Organizational politics: Areview, *Human Relations*, 43 (11), 1133-1154. <https://doi.org/10.1177/001872679004301106>
- Durmaz, C. (2020). *Öğretmenlerin öznel iyi oluş düzeyleri ile okul iklimine ilişkin algıları ve sınıf yönetim becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Düzce Üniversitesi.
- Eaton, A. E., Gordan, M. E., & Kefe, J. H. (1992). The impact of quality of work life programs and grievance system effectiveness on union commitment. *Industrial and Labor Relations Review*, 45(3), 591. <https://doi.org/10.1177%2F001979399204500312>
- Emmons, R. A. (1986). Personal strivings: An approach to personality and subjectivewell-being. *Journal of Personality and Social psychology*, 51(5), 1058. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.51.5.1058>
- Engin, A., & İpek, M. (2020). Öğretmenlerin stres kaynakları, stresle baş etme yolları ve okul-aile-yaşam çatışma düzeylerinin belirlenmesi. *Aydın Sağlık Dergisi*, 6(2), 183-218. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1204562>
- Erdem, M. (2010). Öğretmen algılarına göre liselerde iş yaşamı kalitesi ve örgütsel bağlılıkla ilişkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 4(4), 511-537.
- Erdil, R. (2018). *İlkokul öğretmenlerinin duygusal zekâ düzeyleri ile öznel iyi oluşları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi.
- Ergün, E., & Nartgün, Ş. S. (2017). Adaptation of teacher subjective wellbeing question aire to Turkish: a validity and reliability study. *Sakarya University Journal of Education*, 7(2), 385-397. <https://doi.org/10.19126/suje.296824>
- Eryılmaz, A. (2011). Ergen Öznel İyi Oluşu ile Olumlu Gelecek Beklentisi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Düşünen Adam: Journal of Psychiatry&Neurological Sciences*, 24(3), 209-215. <https://doi.org/10.5350/DAJPN2011240306>
- Eryılmaz, A., & Atak, H. (2014). Ergen öznel iyi oluşunun, öz saygı ve iyimserlik eğilimi ile ilişkisinin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(37), 170-181.
- Erzen, Z., & Epeçan, C. (2018). Öğretmen görüşlerine göre öğretmenlerin toplumdaki saygınlığının incelenmesi. *Journal Of Institute Of Economic Development and Social Researches*, 4(9), 331-345. (Doi belirtilmemiştir.)
- Ferris G. R., Davidson, S. L., Perrewe, P. L., & Atay, S. (2010). *İş yaşamında politik yeti, iş verimliliğine etkisi*. Namar.

- Ferris, G. R., Treadway, D. C., Kolodinsky, R. W., Hochwarter, W. A., Kacmar, C. J., Douglas, C., & Frink, D. D. (2005). Development and validation of the political skill inventory. *Journal of Management*, 31(1), 126- 152. <https://doi.org/10.1177/0149206304271386>
- Ferris, G.R., Perrewe, P. L., Antony, W.P., & Gilmore, D.C. (2000). Political skill at work, *Organization Dynamics*, 28(4), 25-37. [https://doi.org/10.1016/S0090-2616\(00\)00007-3](https://doi.org/10.1016/S0090-2616(00)00007-3)
- Gordon, B. (2010). An examination of there sponsibility model in a New Zealand secondary school physical education program. *Journal of Teaching in Physical Education*, 29(1), 21-37. <https://doi.org/10.1123/jtpe.29.1.21>
- Grimm, P. (2010). Social desirability bias. *Wiley international encyclopedia of marketing*.
- Hargie, O., Saunders, C., & Dickson, D. (1994). *Social skills in interpersonal communication*. Routledge.
- Hefferon, K., Boniwell, I. (2018). *Pozitif psikoloji kuram, araştırma ve uygulamalar*. (Çev. Doğan, T.) Nobel Yayıncılık. (Orijinal yayın tarihi: 2011)
- Helvacı, A. M. (2007). *Eğitim sisteminde öğretmen rolü*. Nevin Saylan (Ed.), *Eğitim bilimine giriş içinde* (s. 293-297). Anı Yayıncılık.
- Hill, L. A. (2017). *Yöneticiliğe giden yol*. (Çev. Ü. Şensoy) Türkiye İş Bankası Yayınları. (Orijinal yayın tarihi: 1992) <https://doi.org/10.1002/9781444316568.wiem02057>
- Ilgaz D. (2018). *Pozitif psikoloji uygulamaları eğitiminin öğretmenlerin psikolojik sermaye ve öznel iyi oluş düzeylerine etkisi* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi. *İşgücü İstatistikleri, Ekim 2020*. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=%C4%B0%C5%9Fg%C3%BCc%C3%BC-%C4%B0statistikleri-Ekim-2020-37485&dil=1>
- Kahneman, D., & Deaton, A. (2010). High income improve sevaluation of life but not emotional well-being, *PNAS*, 107(38), 16489-16493. <https://doi.org/10.1073/pnas.1011492107>
- Karaca, E. (2018). *Öğretmenlerin iletişim becerileri ile politik becerileri arasındaki ilişki* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayıncılık.
- Konay, D. (2019). *Ortaöğretim öğretmenlerinin politik beceri ve dalkavukluk hakkındaki görüşleri* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi.
- Kozma, A., & Stones, M.J. (1980). Measurement of happiness: Development of the memorial university of new foundlend scale of happiness. *Journal of Gerontology*, 35(6). 906-912 <https://doi.org/10.1093/geronj/35.6.906>
- Kramer, S. N. (2001). *Sümer mitolojisi*. Kabalıcı Yayınevi.
- Kurt, T., & Çalık, T. (2010). Okul İklimi Ölçeği'nin (OİÖ) geliştirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 35(157), 1300-1307.
- Küçükköse, İ., & Bedel, A. (2015). *Lise öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeyleri ile sürekli öfke, öfke ifade tarzları ve stres düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Mevlana Üniversitesi.
- Lepore, S. J., Evans, G. W. & Schneider, M.K. (1991). Dynamic role of social support in the link between chronic stres and psychological distress. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(6). 899-909. <https://10.1037//0022-3514.61.6.899>.
- Lucas, R.E. & Diener, E. (2009). Kişilik ve öznel iyi oluş. E. Diener, (Ed.), *Sosyal göstergeler araştırma serisi Ed. Diener'in toplu çalışmaları Refah bilimi içinde* (s. 75-102). Springer Science + Business Media.
- Lucas, R.E. & Dyrenforth, P.S. (2006). Sosyal ilişkilerin varlığı öznel iyi oluş için önemli mi? İçinde K. D. Vohs & E. J.Finkel E.J. (Ed.), *Benlik ve ilişkiler: Kişilerarası ve kişilerarası süreçleri birbirine bağlama içinde* (ss. 254–273). Guilford Press.
- Lundberg, C. C. (1981). Reviewedwork(s): Power and politics in organizations, by Samuel B. Bacharach & Edward J. Lawler. *Administrative Science Quarterly*, 26(4), 646 650. <https://doi.org/10.2307/2392349>
- Lyubomirsky, S. (2007). *The How of Happiness: A scientific approach to getting the life you*. The Penguin Press.

- Lyubomirsky, S., & Tucker, K. L. (1998). Implications of individual differences in subjective happiness for perceiving, interpreting, and thinking about life events. *Motivation and emotion*, 22(2), 155-186. <https://doi.org/10.1023/A:1021396422190>
- Lyubomirsky, S., Sheldon, K.M., & Schkade, D. (2005) Pursuing happiness: The architecture of sustainable change. *Review of General Psychology*, 9, 111-131. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.9.2.111>
- Lyubomirsky, S., Tkach, C., & Dimatteo, M. R. (2006). What are the differences between happiness and self-esteem? *Social Indicators Research*, 78, 363-404. <https://doi.org/10.1007/s11205-005-0213-y>
- McMillan, J. & Schumacher S. (2014). *Research in Education: Evidence-Based Inquiry*, Pearson New International Edition.
- Meisler, G., & Vigoda-Gadot, E. (2014). Perceived Organizational politics, emotional intelligence and workout comes: empirical exploration of direct and indirect effects, *Personel Review*, 43(1), 116-135. <https://doi.org/10.1108/PR-02-2012-0040>
- Milli Eğitim Temel Kanunu*. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf>
- Mintzberg, H. (1983). Power in and around organization. *PrenticeHall*, 5(4), 377-378. <https://doi.org/10.1177/017084068400500419>
- Myers, D., & Deiner, E. (1995). Who is happy. *American Psychological Society*, 6(1), 10-19. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9280.1995.tb00298.x>
- Oyman, M.(Ed.). (2012). *İkna edici iletişim*. Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Özcan, K. (2014). Çevresel baskı gruplarının okul yönetimine etkileri (Adıyaman ili örneği). *International Journal of Educational Research*, 5(1), 88-113. <https://doi.org/10.19160/e-ijer.25836>
- Özdamar, K. (2002). *Modern bilimsel araştırma yöntemleri*. Nisan Kitabevi.
- Özdemir, M. (2018). Liderlik yönelimi ve politik beceri arasındaki ilişkinin okul müdürlerinin görüşlerine göre incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 19(1), 116-134. <https://doi.org/10.12984/egeefd.347616>
- Özdemir, M., & Gören, S. Ç. (2016). Politik beceri envanterinin eğitim örgütlerinde geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 21(4), 521-536. <https://doi.org/10.14527/kuey.2015.020>
- Özdemir, S. (2012). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Pegem Akademi.
- Özdemir, S., Sezgin, F., Koşar, S. (2013). *Eğitim yönetiminde kuram ve uygulama*. Pegem Akademi.
- Özen, Y., & Gül, A. (2007). Sosyal ve eğitim bilimleri araştırmalarında evren-örneklem sorunu. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi* (15), 394-422.
- Öztürk, A. (2015). Öğretmenlerin sahip oldukları yaşam amaçları ve sosyal desteğin öznel iyi oluş üzerindeki yordayıcı rolü. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2015(5), 338-347.
- Öztürk, A. (2015). Öğretmenlerin sahip oldukları yaşam amaçları ve sosyal desteğin öznel iyi oluş üzerindeki yordayıcı rolü. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2015(5), 338-347.
- Öztürk, A., & Siviş Çetinkaya, R. (2015). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öznel iyi oluş düzeyleri ile tinsellik, iyimserlik, kaygı ve olumsuz duygu düzeyleri arasındaki ilişki. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 42, 335-356. <https://doi.org/10.15285/ebd.98899>
- Perrewé, P.L., & Nelson, D. L. (2004). Gender and career success: The facilitative role of political skill, *Organizational Dynamics*, 33(4), 366-378. <https://doi.org/10.1016/j.orgdyn.2004.09.004>
- Perrewé, P.L., Ferris, G. R., Frink, D. D., & Anthony, W. P. (2000). Political skill: An antidote for work place stressors, *Academy of Management*, 14(3), 115-123. <https://doi.org/10.5465/ame.2000.4468071>
- Pfeffer, J. (1981). Karar vermede gücün rolünü anlamak. *Organizasyonlarda güç*, 404-423. (PDF şeklinde, cilt ve sıra no verilmemiştir.)
- Price, A., Mansfield, C., & McConney, A. (2012). Considering teacher resilience from critical discourse and labour process theory perspectives. *British Journal of Sociology of Education*, 33(1), 81-95. <https://doi.org/10.1080/01425692.2011.614748>
- Rahm, T., & Heise, E. (2019). Teaching happiness to teachers—Development and evaluation of a training in subjective well-being. *Frontiers in Psychology*, 10, 1-16. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02703>

- Reffo, G., & Wark, V. (2017). *Politik zekâ ve liderlik*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Renshaw, T. L., Long, A. C. & Cook, C. R. (2015). Assessing teachers' positive psychological functioning at work: Development and validation of the teacher subjective wellbeing questionnaire. *School Psychology Quarterly*, 30(2), 289-306. <http://dx.doi.org/10.1037/spq0000112>
- Robbins, S. P. & Judge, T. A. (2013). *Organizational behavior*. Pearson Education Limited.
- Sargut, A. S. (2015). *Lider yöneticinin benliğine yolculuk*. Beta Yayınevi.
- Sarı, M., Canoğulları, E., & Yıldız, E. (2018). Öğretmenlerin okul yaşam kalitesi algıları ile mesleki motivasyon düzeylerinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (47), 387-409. <https://doi.org/10.21764/mauefd.364454>
- Sarı, T., & Çakır, G. (2016). Mutluluk korkusu ile öznel ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 222-229. (Doi belirtilmemiştir.)
- Sheldon, K. M. & Kasser, T. (1998). Pursuing personal goals: skills enable progress, but not all progress is beneficial. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 24(12), 1319-1331. Doi: <https://doi.org/10.1177/01461672982412006>
- Sönmez, Ö., & Doğan Günay, V. (2013). Doğadan kültüre kültürden doğaya evrilen insan ve reklam. *Synergies Turquie*, 6, 29-50.
- Sümer, V., & Ballı, A. İ. K. (2020). Duygusal zekânın politik beceriler üzerine etkisi: Öğretmenler üzerine bir araştırma. *Journal Of Orijinal Studies*, 1(2), 99-114. <https://doi.org/10.47243/jos.1.2.08>
- Sürücü, A., Yıldırım, A., & Ali, Ü. N. A. L. (2018). Okul güvenliği ve öznel iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 47(217), 179-192.
- Tay, L., & Diener, E. (2011). Needs and subjective well-being around the world. *Journal of personality and social psychology*, 101(2), 354-365. <https://doi.org/10.1037/a0023779>
- Tokat, L. (2006). Farabi felsefesinde mutluluğun araştırılması. *Din bilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 6(2), 133-157.
- Treadway, D. C., Breland, J. W., Adams, G. L., Duke, A. B. & Williams, L. A. (2010). The interactive effects of political skill and future time perspective on career and community networking behavior. *Social Network*, 32(2), 138-147. <https://doi.org/10.1016/j.socnet.2009.09.004>
- Troman, G. (2000). Teacher stress in the low-trusts ociety. *British Journal of Sociology of Education*, 21(3), 331-353. Doi: <https://doi.org/10.1080/713655357>
- Turgunbayer, C. (2019). Kırgız kültüründe kut kavramının özellikleri. *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, 47, 245-257.
- Uzakgiden, A.M. (2019). *Öğretmenlerin öznel iyi oluşlarının öz-yeterlik inançları ve psikolojik ihtiyaçların doyumunda denge değişkenleri açısından incelenmesi* (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi.
- Uzaktan eğitim sürecinin detayları*. <https://www.meb.gov.tr/uzaktan-egitim-surecinin-detaylari/haber/21990/tr>
- Wrosch, C., Scheier, M. F., Miller, G. E., Schulz, R., & Carver, C. S. (2003). Adaptive self-regulation of unattainable goals: Goal disengagement, goal reengagement, and subjective well-being. *Personality and social psychology bulletin*, 29(12), 1494-1508. <https://doi.org/10.1177/0146167203256921>
- Yakut, S., & Yakut, İ. (2018). Öğretmenlerde psikolojik iyi oluş ve iş yerinde dışlanma ilişkisi. *Electronic Turkish Studies*, 13(18), 1357-1376. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.13883>
- Yıldıztaşı, M. B. (2017). *Politik beceri ile örgütsel tükenmişlik ilişkisinin ortaokul öğretmenlerinin görüşlerine göre incelenmesi Yalova ili örneği* (Yayımlanmış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi.